

**ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ  
ΤΟΥ  
ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ  
ΓΙΑ ΤΟ  
ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ  
ΤΙΤΛΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ  
(ΔΙΚΑΤΣΑ)**

*Αθήνα*

*Ιούνιος 2002*



## Πίνακας Περιεχομένων

<b>1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ .....</b>	<b>4</b>
<b>2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ .....</b>	<b>4</b>
2.1. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ.....	4
2.2. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ .....	5
2.3. ΌΡΓΑΝΑ ΚΡΙΣΗΣ .....	5
2.4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΙΤΛΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ.....	5
<b>3. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....</b>	<b>6</b>
3.1. ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΣΤΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ .....	6
3.2. ΕΛΛΙΠΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ .....	7
3.3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΙΤΛΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ .....	7
3.3.1. Απονομή ισοτιμίας και αντιστοιχίας.....	8
3.3.2. Κριτήρια σύγκρισης των προς αναγνώριση τίτλων .....	8
3.3.3. Απουσία ευκρινών κριτηρίων στη χορήγηση αντιστοιχίας.....	9
3.3.4. Αναντιστοιχία μεταξύ προαιρετικών και υποχρεωτικών μαθημάτων στη χορήγηση ισοτιμίας ή/και αντιστοιχίας.....	9
3.3.5. Παραπομπή για εξέταση σε μη προβλεπόμενα μαθήματα.....	9
3.3.6. Απόδειξη πραγματοποίησης των σπουδών εξ ολοκλήρου στο εξωτερικό.....	10
3.3.7. Αναστολή διαδικασίας αναγνώρισης τίτλων ΑΕΙ της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας .....	10
3.3.8. Διαδικασία αντιστοίχισης της βαθμολογίας των πτυχίων της αλλοδαπής με τη δεκάβαθμη κλίμακα των ελληνικών ΑΕΙ.....	11
3.3.9. Έλλειψη επαρκούς αιτιολόγησης .....	11
3.3.10. Εφαρμογή δικαστικών αποφάσεων .....	11
3.3.11. Αναγνώριση τίτλων ΑΕΙ κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης .....	11
3.3.12. Αναγνώριση τίτλων που απονέμονται από ιδρύματα του Ηνωμένου Βασιλείου .....	12
3.4. ΤΑ ΒΑΘΥΤΕΡΑ ΑΙΤΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ.....	13
3.4.1. Οργανωτικά και λειτουργικά ζητήματα .....	13
3.4.2. Ζητήματα ουσίας στη διαδικασία αναγνώρισης τίτλων σπουδών .....	15
<b>4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ .....</b>	<b>18</b>
<b>5. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....</b>	<b>19</b>
5.1. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ.....	19
5.1.1. Έκδοση νέου οργανισμού.....	19
5.1.2. Βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής .....	19
5.1.3. Δημιουργία κέντρου πληροφόρησης.....	20
5.1.4. Όργανα κρίσης τίτλων σπουδών .....	20
5.1.5. Διεύρυνση επιτροπών κρίσης.....	20
5.1.6. Υιοθέτηση κινήτρων για τη διεύρυνση του κύκλου επιστημόνων, ικανών να στελεχώνουν την ηγεσία του Κέντρου και τις επιτροπές του .....	20
5.2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ.....	21
5.2.1. Θέσπιση δυνατότητας διοικητικής προσφυγής .....	21
5.2.2. Προσαρμογή της διαδικασίας αναγνώρισης των τίτλων σπουδών στις σύγχρονες απαιτήσεις.....	21



5.2.3.	Η διαδικασία της παροχής ισοτιμίας .....	22
5.2.4.	Αναγνώριση τίτλων ΑΕΙ κρατών-μελών της Ε.Ε.....	24
5.2.5.	Συμμόρφωση με δικαστικές αποφάσεις .....	24
5.2.6.	Επαρκής αιτιολόγηση διοικητικών πράξεων .....	25
5.2.7.	Απόδειξη πραγματοποίησης σπουδών εξ ολοκλήρου στο εξωτερικό.....	25
5.2.8.	Χορήγηση αντιστοιχίας της δεκάβαθμης κλίμακας βαθμολογίας .....	25
5.2.9.	Τίτλοι σπουδών της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας .....	26
<b>6.</b>	<b>ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....</b>	<b>26</b>



## ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΙΤΛΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ (ΔΙΚΑΤΣΑ)

### 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ο Συνήγορος του Πολίτη, Ανεξάρτητη Αρχή συνταγματικά κατοχυρωμένη, έχει ως αποστολή τη διαμεσολάβηση μεταξύ διοίκησης και πολιτών, προκειμένου να διασφαλίσει την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας. Η Αρχή ερευνά ατομικές διοικητικές πράξεις, παραλείψεις ή υλικές ενέργειες οργάνων της διοίκησης που παραβιάζουν δικαιώματα ή προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών ή νομικών προσώπων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3, παράγρ. 5, εδάφιο 3 του ιδρυτικού του νόμου (2477/1997) και του άρθρου 7, παράγρ. 6 του ΠΔ 273/1999, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει τη δυνατότητα υποβολής στον Πρωθυπουργό, τον Πρόεδρο της Βουλής και στον κατά περίπτωση αρμόδιο υπουργό ειδικών εκθέσεων, που αφορούν σε θέματα ιδιαίτερης σοβαρότητας. Οι εκθέσεις αυτές έχουν διπλό στόχο: (α) να αναδείξουν συστημικά προβλήματα στη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, που προκύπτουν από τη μελέτη και την επεξεργασία σημαντικού αριθμού ομοειδών αναφορών πολιτών και συνδέονται με συγκεκριμένες πρακτικές ενός ή περισσότερων υπηρεσιών ή δημόσιων φορέων, και (β) να διατυπώσουν προτάσεις για νομοθετικές, διοικητικές ή και οργανωτικές ρυθμίσεις, ικανές να συμβάλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των εντοπιζόμενων προβλημάτων, στη βελτίωση της λειτουργίας της διοίκησης και στην προάσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών.

Με βάση τα παραπάνω, ο Συνήγορος του Πολίτη συνέταξε την παρούσα έκθεση, που αφορά στο Διαπανεπιστημιακό Κέντρο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών της Αλλοδαπής (ΔΙΚΑΤΣΑ) και στα προβλήματα που συνδέονται με τη μέχρι στιγμής λειτουργία του. Η έκθεση βασίζεται σε διαπιστώσεις που προκύπτουν από την επεξεργασία 244 αναφορών οι οποίες διερευνήθηκαν από τον Συνήγορο του Πολίτη κατά το χρονικό διάστημα από 1.10.1998 (ημερομηνία έναρξης και λειτουργίας της Αρχής) έως 31.12.2001.

### 2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

#### 2.1. Νομικό πλαίσιο λειτουργίας του Κέντρου

Το Διαπανεπιστημιακό Κέντρο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών Αλλοδαπής είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου που εποπτεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ιδρύθηκε και λειτουργεί με βάση τις διατάξεις του Ν. 741/1977, όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί με τις διατάξεις του άρθρου 78 του Ν. 1566/1985, του άρθρου 7 του Ν. 2158/1993, των άρθρων 16 και 23 του Ν. 2327/1995 και του άρθρου 46 του Ν. 2413/1996.



## 2.2. Αρμοδιότητες του Κέντρου

Αρμοδιότητα του Κέντρου είναι η αναγνώριση: (α) ανώτατων σχολών της αλλοδαπής ως ομοταγών προς ανώτατες σχολές της ημεδαπής, (β) των χορηγούμενων από αυτές τίτλων σπουδών ως ισότιμων και αντίστοιχων προς τίτλους που απονέμονται από ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής, και (γ) τίτλων σπουδών χορηγούμενων από ομοταγή ανώτατα ιδρύματα της αλλοδαπής ως ισότιμων προς τίτλους σπουδών ΑΕΙ της ημεδαπής, σε περιπτώσεις όπου δεν υφίσταται στην Ελλάδα αντίστοιχη ειδικότητα.

## 2.3. Όργανα κρίσης

Το Κέντρο έχει τα ακόλουθα όργανα κρίσης:

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ), το οποίο απαρτίζεται από 13 μέλη του Διδακτικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΔΕΠ) ελληνικών ΑΕΙ και έχει τριετή θητεία. Τα μέλη του ΔΣ ορίζονται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από προτάσεις των ΑΕΙ. Κάθε μέλος είναι αρμόδιο για έναν συγκεκριμένο κύκλο σπουδών.
2. Ο Πρόεδρος του ΔΣ είναι αρμόδιος για την έκδοση των διοικητικών πράξεων αναγνώρισης των ΑΕΙ και των τίτλων σπουδών της αλλοδαπής.
3. Οι Επιτροπές Κρίσης Τίτλων Σπουδών είναι τριμελείς, ορίζονται από το ΔΣ κάθε χρόνο ύστερα από προτάσεις των ΑΕΙ και απαρτίζονται από μέλη ΔΕΠ. Σκοπός των επιτροπών αυτών είναι να εξετάζουν τους υποβαλλόμενους τίτλους, να διατυπώνουν γνώμη κατά περίπτωση και να εισηγούνται στο ΔΣ περί του ομοταγούς ή μη σχολών της αλλοδαπής και περί της ισοτιμίας/αντιστοιχίας των τίτλων που έχουν απονεμηθεί από αυτές.

## 2.4. Διαδικασία αναγνώρισης τίτλων σπουδών της αλλοδαπής

Η διαδικασία αναγνώρισης των τίτλων σπουδών της αλλοδαπής που ακολουθεί το ΔΙΚΑΤΣΑ περιλαμβάνει τρία στάδια:

1. Υποβολή αίτησης από τους ενδιαφερόμενους που συνοδεύεται από τα σχετικά δικαιολογητικά και στη συνέχεια πρωτοκόλληση και προκαταρκτική εξέταση από τους αρμόδιους εισηγητές/διοικητικούς υπαλλήλους του ΔΙΚΑΤΣΑ, οι οποίοι συμπληρώνουν ένα φύλλο κρίσης.
2. Εξέταση του φακέλου από την αρμόδια επιτροπή κρίσης, η οποία διατυπώνει την πρότασή της προς το Διοικητικό Συμβούλιο του Κέντρου.
3. Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου επί της υπόθεσης και έκδοση της σχετικής πράξης αναγνώρισης από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ειδικότερα, η διαδικασία αναγνώρισης έχει ως στόχο να διακριβώσει:

- α) το ομοταγές ή μη του ιδρύματος της αλλοδαπής, δηλαδή κατά πόσον το συγκεκριμένο ίδρυμα κρίνεται ως ισότιμο με τα ελληνικά ΑΕΙ
- β) την ισοτιμία του απονεμηθέντος τίτλου σπουδών από το ΑΕΙ της αλλοδαπής, δηλαδή κατά πόσον αυτός είναι ισότιμος με τους τίτλους που απονέμουν τα ελληνικά ΑΕΙ



γ) την αντιστοιχία του απονεμηθέντος τίτλου, δηλαδή κατά πόσον η ειδικότητα του τίτλου που έχει απονεμηθεί από το ΑΕΙ της αλλοδαπής είναι αντίστοιχη με ειδικότητα/ειδικότητες τίτλων που απονέμονται από ελληνικά ΑΕΙ.

Σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, κατ' αρχάς αξιολογείται το επίπεδο του τμήματος του ΑΕΙ της αλλοδαπής που έχει απονείμει τον τίτλο σπουδών, καθώς επίσης και το πρόγραμμα σπουδών του, το οποίο και συγκρίνεται με το πρόγραμμα σπουδών ενός ή περισσότερων αντίστοιχων ή συγγενέστερων τμημάτων των ελληνικών ΑΕΙ. Επισημαίνεται ότι το ΔΙΚΑΤΣΑ -χωρίς να δεσμεύεται- παρέχει στους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να υποδείξουν στην αίτησή τους συγκεκριμένο τμήμα ελληνικού ΑΕΙ το οποίο επιθυμούν να χρησιμεύσει ως μέτρο σύγκρισης για την αιτούμενη αναγνώριση. Ανάλογα με την έκβαση της αξιολόγησης, το ΔΙΚΑΤΣΑ χορηγεί ισοτιμία και αντιστοιχία. Σε περίπτωση όμως που το ΔΣ του Κέντρου κρίνει ότι η αντιστοιχία δεν μπορεί να χορηγηθεί, τότε παραπέμπει τον ενδιαφερόμενο να εξεταστεί σε αριθμό μαθημάτων από τμήμα ελληνικού ΑΕΙ.

Σε περιπτώσεις όπου δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις ισοτιμίας (για παράδειγμα, περιπτώσεις συνυπολογισμού σπουδών διαφορετικών ιδρυμάτων ή περιπτώσεις όπου τα μαθήματα που δεν διδάχθηκαν στο ΑΕΙ της αλλοδαπής αλλά προβλέπονται στο συγκρινόμενο αντίστοιχο τμήμα ελληνικού ΑΕΙ υπερβαίνουν τα 15), ο ενδιαφερόμενος παραπέμπεται σε εξέταση, προκειμένου να καταταχτεί σε κάποιο εξάμηνο σπουδών τμήματος ελληνικού ΑΕΙ. Αν, τέλος, κριθεί ότι δεν υπάρχει αντίστοιχο ή συγγενές τμήμα σε ελληνικό ΑΕΙ και εφόσον το ΑΕΙ της αλλοδαπής είναι ομοταγές, εκδίδεται από το ΔΙΚΑΤΣΑ πράξη βεβαίωσης ισοτιμίας αλλά όχι αντιστοιχίας, με τη διευκρίνιση ότι δεν υπάρχουν στην Ελλάδα σπουδές αντίστοιχης ειδικότητας.

### 3. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Από τη διερεύνηση των φακέλων 244 αναφορών πολιτών, που περιήλθαν στον Συνήγορο του Πολίτη από 1.10.1998 έως 31.12.2001, ύστερα από επισκέψεις στελεχών της Αρχής στο Κέντρο και εκτενή τηλεφωνική επικοινωνία και αλληλογραφία με τα στελέχη του ΔΙΚΑΤΣΑ, διαπιστώθηκε μια σειρά οργανωτικών και διαδικαστικών προβλημάτων, τα οποία παρατηρούνται σε όλο το φάσμα της ακολουθούμενης διαδικασίας αναγνώρισης (δηλαδή απονομής ισοτιμίας ή/και αντιστοίχισης) τίτλων σπουδών της αλλοδαπής. Τα προβλήματα αυτά, τα οποία από πλευράς όγκου παρουσιάζουν αυξητική τάση προϊόντος του χρόνου, μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τρεις βασικές κατηγορίες: (α) μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται κατά τη διεκπεραίωση των αιτημάτων των πολιτών, (β) ελλιπής επικοινωνία με τους πολίτες, και (γ) η γενικότερη λογική που διέπει τη διαδικασία αναγνώρισης των τίτλων σπουδών.

#### 3.1. Καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των αιτημάτων

Με το παρόν καθεστώς, το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από τη στιγμή της υποβολής της αίτησης και των απαιτούμενων δικαιολογητικών έως και την παραλαβή της πράξης αναγνώρισης είναι ιδιαίτερα μεγάλο και προσεγγίζει, κατά μέσο όρο, τους 8 έως 10 μήνες. Η καθυστέρηση αυτή -μεταξύ άλλων- έχει συχνά ως αποτέλεσμα να αποκλείονται οι ενδιαφερόμενοι από τις διαδικασίες πρόσληψης προσωπικού σε θέσεις της ειδικότητάς τους και εν γένει λειτουργεί ανασταλτικά στην επαγγελματική τους αποκατάσταση και στην ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Η παρατηρούμενη καθυστέρηση αφορά σε όλο το φάσμα της εσωτερικής διαδικασίας του ΔΙΚΑΤΣΑ και ειδικότερα:

(α) στον έλεγχο πιστοποιητικών



- (β) στην επικοινωνία του Κέντρου με τους ενδιαφερόμενους πολίτες ή με αλλοδαπά ΑΕΙ, προκειμένου να αποκτηθούν πρόσθετα πιστοποιητικά και αποδεικτικά στοιχεία
- (γ) στη διαβίβαση των εισηγήσεων των διοικητικών υπηρεσιών προς τις επιτροπές κρίσης
- (δ) στη μη τακτική σύγκληση των επιτροπών κρίσης, λόγω της αδυναμίας προσέλευσης των τακτικών ή αναπληρωματικών μελών ΔΕΠ των ΑΕΙ (ορισμένες επιτροπές κρίσης συνέρχονται ανά εξάμηνο), με αποτέλεσμα να συσσωρεύεται μεγάλος αριθμός αιτήσεων προς εξέταση, ο οποίος ολοένα και διογκώνεται
- (ε) στο μεγάλο χρονικό διάστημα που συνήθως απαιτείται για την καθαρογράφηση των πρακτικών και τη διεκπεραίωση της τελικής αλληλογραφίας με τους ενδιαφερόμενους πολίτες.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι το ΔΙΚΑΤΣΑ δεν έχει εξαιρεθεί από την προθεσμία των 60 ημερών που θέτει ο νόμος για τη διεκπεραίωση των υποθέσεων, αφού δεν εκδόθηκε η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του Ν. 1943/1991 κοινή υπουργική απόφαση, με την οποία οι προθεσμίες αυτές θα μπορούσαν να επεκταθούν. Το ζήτημα της εξαίρεσης από την προθεσμία καθίσταται επιτακτικότερο μετά την πρόσφατη συνταγματική κατοχύρωση της υποχρέωσης απάντησης-διεκπεραίωσης των αιτημάτων των πολιτών μέσα στις προαναφερθείσες προθεσμίες.

### 3.2. *Ελλιπής επικοινωνία με τους ενδιαφερόμενους πολίτες*

Υπό το ισχύον καθεστώς λειτουργίας του και της ακολουθούμενης πρακτικής του, το ΔΙΚΑΤΣΑ αδυνατεί: (α) να παράσχει στους ενδιαφερόμενους προφορική ή και γραπτή ενημέρωση για την πορεία της υπόθεσής τους, (β) να τους γνωστοποιήσει τους λόγους της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται στη διεκπεραίωσή της, και (γ) σε ορισμένες περιπτώσεις να τους ειδοποιήσει έγκαιρα για τη συμπλήρωση του φακέλου τους. Λόγω φόρτου εργασίας η τηλεφωνική επικοινωνία με το Κέντρο είναι ιδιαίτερα δυσχερής. Το ίδιο ισχύει και για την προσωπική επαφή με τους αρμόδιους χειριστές των υποθέσεων, χωρίς όμως να έχει προβλεφθεί από το υπάρχον Γραφείο Πληροφόρησης κάποιος άλλος αποτελεσματικότερος τρόπος εξυπηρέτησης των πολιτών. Τέλος, οι πολίτες που προσφεύγουν στον Συνήγορο του Πολίτη συχνά παραπονούνται για ανάρμοστη συμπεριφορά ορισμένων υπαλλήλων του Κέντρου.

### 3.3. *Διαδικασία αναγνώρισης τίτλων σπουδών*

Στην τελευταία αυτή κατηγορία, που αφορά στην ουσία του έργου του ΔΙΚΑΤΣΑ, έχει εντοπιστεί μια σειρά από προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες σε διάφορα στάδια της διαδικασίας αναγνώρισης και αποτελούν την κυριότερη αιτία προστριβής τους με το ΔΙΚΑΤΣΑ.

Όπως διαφαίνεται από τις αναφορές των πολιτών που έχουν κατατεθεί στον Συνήγορο του Πολίτη, τα προβλήματα αυτά ποικίλλουν ως προς την ουσία τους και καλύπτουν όλο το φάσμα της διαδικασίας αναγνώρισης τίτλων σπουδών που αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή.

Τα πιο σημαντικά από αυτά είναι τα ακόλουθα:



### 3.3.1. Απονομή ισοτιμίας και αντιστοιχίας

Όπως προκύπτει από τις αναφορές πολιτών, καθώς και από τη διερεύνησή τους από τον Συνήγορο του Πολίτη, στην πράξη η διαδικασία αξιολόγησης ενός τίτλου πολύ συχνά δεν καλύπτει το περιεχόμενο των γνώσεων συνολικά ούτε περιλαμβάνει σύγκριση του προγράμματος σπουδών, προκειμένου να διαπιστωθεί η διδαχθείσα ύλη σε όλο της το φάσμα, αλλά περιορίζεται στη σύγκριση των τίτλων των μαθημάτων. Επίσης, η αναζήτηση τμημάτων ημεδαπών ΑΕΙ, το πρόγραμμα των οποίων μπορεί να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της αντιστοιχίας, δεν εκτείνεται σε όλο το φάσμα των συγγενών (παρεμφερών ή συναφών) τμημάτων των ελληνικών ΑΕΙ. Αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής είναι αφενός οι πολίτες να έχουν συγκεχυμένη εικόνα ως προς τα κριτήρια αξιολόγησης και αφετέρου να διακατέχονται από την εύλογη εντύπωση ότι παραπέμπονται για εξέταση σε μαθήματα ημεδαπού ΑΕΙ, το περιεχόμενο των οποίων αποτελεί ενότητα που έχουν ήδη διδαχθεί σε μαθήματα με διαφορετική ονομασία στο ίδρυμα της αλλοδαπής απ' όπου απέκτησαν τον τίτλο σπουδών τους.

Επισημαίνεται ότι κατά καιρούς έχουν εκδοθεί από το ΔΙΚΑΤΣΑ βεβαιώσεις αναγνώρισης στις οποίες δεν τηρείται η προαναφερθείσα συνήθης πρακτική. Σύμφωνα με αυτές και παρά το γεγονός ότι τα προς αναγνώριση ιδρύματα της αλλοδαπής περιλαμβάνονται στον κατάλογο των ομοταγών με τα ελληνικά, οι απονεμηθέντες τίτλοι δεν κρίνονται κατ' ελάχιστον ως ισότιμοι, αλλά ως ισότιμοι και ανίστοιχοι, υπό την προϋπόθεση της επιτυχούς εξέτασης σε αριθμό μαθημάτων ή της κατάταξης σε κάποιο εξάμηνο σπουδών τμήματος ελληνικού ΑΕΙ.

Κατά το ΔΙΚΑΤΣΑ, η πρακτική αυτή που περιγράφηκε μόλις παραπάνω επιβάλλεται από την ανάγκη συνολικής αξιολόγησης του επιπέδου σπουδών που παρέχουν τμήματα των αλλοδαπών ΑΕΙ (ακόμη και εκείνων που έχουν ήδη χαρακτηριστεί ως ομοταγή προς τα ελληνικά), προκειμένου στη συνέχεια να αξιολογηθούν οι απονεμόμενοι από αυτά τίτλοι. Μια πρώτη συνέπεια αυτής της διαφοροποίησης, που στην πράξη παρατηρείται στη διαδικασία αναγνώρισης, είναι η δημιουργία μιας εικόνας διαφορετικής αντιμετώπισης κατόχων τίτλων ίδιων τμημάτων του ίδιου ΑΕΙ, η οποία είναι εντονότερη σε περιπτώσεις αναγνώρισης τίτλων που εκδόθηκαν με σχετικά μικρή χρονική διαφορά μεταξύ τους, οπότε συχνότατα δημιουργείται στους ενδιαφερόμενους η εντύπωση της άνιση μεταχείρισης.

### 3.3.2. Κριτήρια σύγκρισης των προς αναγνώριση τίτλων

Η λογική που ακολουθείται στη σύγκριση του περιεχομένου γνώσεων κατά τη διαδικασία αναγνώρισης τίτλων στηρίζεται κατά κανόνα λιγότερο σε ουσιαστικά και περισσότερο σε τυπικά κριτήρια, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται συχνά δυσεξήγητες αν όχι αντιφατικές καταστάσεις. Ως ενδεικτικά παραδείγματα που εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή μπορούν να αναφερθούν:

- (α) περιπτώσεις πτυχίων Ψυχολογίας, για τα οποία η χορηγηθείσα ισοτιμία συνοδεύτηκε από παραπομπή για εξέταση παιδαγωγικών κυρίως μαθημάτων από το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών ή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και όχι παραπομπή για εξέταση σε μαθήματα από αμιγή τμήματα Ψυχολογίας που υπάρχουν σε άλλα ελληνικά ΑΕΙ, προκειμένου να χορηγηθεί και η αντιστοιχία προς τους τίτλους που αυτά εκδίδουν. Επισημαίνεται ότι οι αποφάσεις αυτές δεν συνοδεύονταν από επαρκή αιτιολόγηση για τους λόγους που επέβαλαν αυτή την πρακτική.
- (β) περίπτωση κατόχου τίτλου Πληροφορικής, ο οποίος, σύμφωνα με τη σχετική απόφαση του ΔΙΚΑΤΣΑ, παραπέμφθηκε να εξεταστεί σε μαθήματα από «τμήμα πληροφορικής ή επιστήμης των υπολογιστών σχολής θετικών επιστημών ελληνικού ΑΕΙ», για να του χορηγηθεί αντιστοιχία, χωρίς όμως περαιτέρω υπόδειξη ως προς συγκεκριμένο τμήμα ή τμήματα.





Ύστερα από την επιτυχή εξέταση των μαθημάτων στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του ΕΜΠ και αφού προσκόμισε τη σχετική βεβαίωση στο ΔΙΚΑΤΣΑ, ο πολίτης πληροφορήθηκε ότι αυτή δεν θα γίνει δεκτή, διότι το συγκεκριμένο τμήμα, παρόλο που προέβλεπε τα ορισθέντα από το ΔΙΚΑΤΣΑ μαθήματα, δεν παρέχει την αντίστοιχη ειδικότητα, δεν υπάγεται σε σχολή θετικών επιστημών και δεν είναι τμήμα πληροφορικής ή επιστήμης των υπολογιστών.

### 3.3.3. Απουσία ευκρινών κριτηρίων στη χορήγηση αντιστοιχίας

Σε περιπτώσεις όπου οι πολίτες δεν υπέδειξαν στην αρχική τους αίτηση συγκεκριμένα τμήματα των ελληνικών ΑΕΙ τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως μέτρο σύγκρισης για την αιτούμενη αναγνώριση, το ΔΙΚΑΤΣΑ χορήγησε μόνον ισοτιμία και όχι αντιστοιχία στους υποβληθέντες τίτλους σπουδών, με αποτέλεσμα οι ενδιαφερόμενοι να αναγκαστούν να ζητήσουν την επανεξέταση του ζητήματος, γεγονός που συνεπάγεται επιπλέον καθυστέρηση και καταβολή νέου παραβόλου.

Στην ουσία με αυτή την πρακτική η διοίκηση, προκειμένου να εξυπηρετήσει τον πολίτη, απαιτεί από αυτόν να είναι γνώστης της ύλης όλων των ίδιων ή συναφών ή παρεμφερών τμημάτων με όλες τις τυχόν ειδικεύσεις ή κατευθύνσεις που υπάρχουν στα ελληνικά ΑΕΙ και κατά συνέπεια να την υποκαταστήσει, προτείνοντας συγκεκριμένο τμήμα. Επισημαίνεται ότι η υπόδειξη των πολιτών δεν είναι δεσμευτική για το ΔΙΚΑΤΣΑ, το οποίο έχει την υποχρέωση από τον νόμο να συγκρίνει το γνωστικό περιεχόμενο των προς εξέταση τίτλων.

### 3.3.4. Αναντιστοιχία μεταξύ προαιρετικών και υποχρεωτικών μαθημάτων στη χορήγηση ισοτιμίας ή/και αντιστοιχίας

Οι περιπτώσεις αυτές παραπέμπουν σε προβλήματα που αναφύονται όταν το ΔΙΚΑΤΣΑ, για να χορηγήσει ισοτιμία ή/και αντιστοιχία τίτλων που αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή, παραπέμπει πολίτες για εξέταση σε μαθήματα που είναι προαιρετικά και όχι υποχρεωτικά στο πρόγραμμα των ελληνικών ΑΕΙ. Εκτός από την αντικειμενική δυσκολία αξιολόγησης που δημιουργεί ένα τέτοιο εγχείρημα, το πρόβλημα επιτείνεται από το γεγονός ότι στις περισσότερες περιπτώσεις οι σχετικές αποφάσεις του Κέντρου στερούνται επαρκούς αιτιολόγησης.

### 3.3.5. Παραπομπή για εξέταση σε μη προβλεπόμενα μαθήματα

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται περιπτώσεις όπου το Κέντρο παρέπεμψε πολίτες για εξέταση σε μαθήματα τα οποία, όμως, δεν προβλέπονταν στο πρόγραμμα σπουδών των τμημάτων ελληνικών ΑΕΙ που επιφορτίζονταν με την ευθύνη της διεξαγωγής των σχετικών εξετάσεων. Στις περιπτώσεις αυτές, τα εμπλεκόμενα τμήματα ζήτησαν από τους πολίτες την αναλυτική τους βαθμολογία (transcripts), προκειμένου να κρίνουν ποια από τα μαθήματα που διαθέτουν είναι συναφή και να εξετάσουν τους πολίτες σε αυτά.

Πέραν των προφανών προβλημάτων που αναδεικνύει αυτή η διαδικασία, εγείρει επίσης το ερώτημα εάν τα εμπλεκόμενα ΑΕΙ έχουν τη δυνατότητα να αλλάζουν τα προς εξέταση μαθήματα που προβλέπει η απόφαση του ΔΙΚΑΤΣΑ, γεγονός που στην ουσία συνιστά έμμεση τροποποίηση της απόφασης του ΔΣ του Κέντρου. Επιπλέον, η παραπομπή για εξέταση σε μαθήματα που δεν υπάρχουν στα επιφορτιζόμενα τμήματα δημιουργεί εύλογες αμφιβολίες για την ορθότητα της προηγηθείσας διαδικασίας στο επίπεδο των επιτροπών κρίσης του ΔΙΚΑΤΣΑ.



### 3.3.6. Απόδειξη πραγματοποίησης των σπουδών εξ ολοκλήρου στο εξωτερικό

Προβλήματα και μεγάλες καθυστερήσεις προκύπτουν από την απαίτηση του ΔΙΚΑΤΣΑ για την προσαγωγή στοιχείων ικανών να αποδείξουν ότι οι σπουδές και οι εξετάσεις που αφορούν στον προς αναγνώριση τίτλο πραγματοποιήθηκαν εξ ολοκλήρου στην αλλοδαπή. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν σε ΑΕΙ της αλλοδαπής τα οποία συνεργάζονται με Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών που λειτουργούν στην Ελλάδα. Μάλιστα, τα σχετικά προβλήματα ανακύπτουν από την ουσιαστική αδυναμία του ΔΙΚΑΤΣΑ να εξεύρει κατάλληλο τρόπο διασταύρωσης των απαιτούμενων στοιχείων, με αποτέλεσμα το Κέντρο να ζητεί από τα εμπλεκόμενα ΑΕΙ της αλλοδαπής βεβαιώσεις και πιστοποιητικά που αυτά είτε αδυνατούν είτε για διάφορους λόγους αρνούνται να εκδώσουν.

Για παράδειγμα, εκτός από βεβαίωση παρακολούθησης και εξέτασης μαθημάτων στη χώρα που έχει την έδρα του το εμπλεκόμενο ΑΕΙ της αλλοδαπής, ένα από τα έγγραφα τα οποία το ΔΙΚΑΤΣΑ για λόγους ασφαλείας απαιτεί να του αποσταλούν απευθείας, χωρίς τη διαμεσολάβηση τρίτων, είναι κατάλογος όλων των Ελλήνων που αποφοίτησαν από το εν λόγω ΑΕΙ κατά το ίδιο έτος με τον αιτούμενο πολίτη, καθώς και αντίγραφα συμβολαίων ενοικίασης κατοικίας και άλλα στοιχεία διασταύρωσης. Επισημαίνεται ότι το αίτημα του Κέντρου για παροχή στοιχείων που αφορούν σε τρίτους, χωρίς τη συναίνεσή τους, ενδεχομένως εγείρει ζητήματα παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Σημειώνεται ότι, με βάση την ακολουθούμενη πρακτική του ΔΙΚΑΤΣΑ, εάν ΑΕΙ της αλλοδαπής αρνηθεί να χορηγήσει την αιτούμενη βεβαίωση ή κάποια άλλα σχετικά στοιχεία ή για κάποιο λόγο δεν μπορέσει να τα χορηγήσει, η διαδικασία αναγνώρισης αναστέλλεται, χωρίς να ευθύνεται γι' αυτό ο πολίτης. Το ΔΣ του Κέντρου με σχετικές αποφάσεις του κατά τα έτη 1998, 1999 και 2000 ανέστειλε, γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, τη διαδικασία αναγνώρισης τίτλων που έχουν απονεμηθεί από 16 γαλλικά ΑΕΙ αναγνωρισμένα ως ομοταγή με ελληνικά.

Τέλος, επισημαίνεται η εμμονή του ΔΙΚΑΤΣΑ σε συγκεκριμένη φραστική διατύπωση σε έγγραφα που ζητούνται από τα ΑΕΙ της αλλοδαπής για το υπό εξέταση ζήτημα και η αδυναμία του παράλληλα να προβεί με δική του πρωτοβουλία σε επεξεργασία και σε συνδυασμό των στοιχείων που έχουν υποβάλει οι ενδιαφερόμενοι και αποδεικνύουν την πραγματοποίηση των σπουδών εξ ολοκλήρου στο εξωτερικό.

### 3.3.7. Αναστολή διαδικασίας αναγνώρισης τίτλων ΑΕΙ της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας

Από το 1991, ύστερα από σχετική οδηγία του Υπουργείου Εξωτερικών και λόγω των προβλημάτων που ανέκυψαν στις σχέσεις των δύο κρατών, το ΔΙΚΑΤΣΑ έχει αναστείλει επί αόριστον την εξέταση τίτλων σπουδών που έχουν εκδοθεί από εκπαιδευτικά ιδρύματα της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας. Αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής είναι ο πολυετής εγκλωβισμός πολιτών σε μια ασαφή και αδιαφανή κατάσταση, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Ανεξάρτητα από την ουσία του θέματος, η υπερδεκαετής καθυστέρηση που παρατηρείται στην αντιμετώπιση του προβλήματος συνιστά φαινόμενο σοβαρής κακοδιοίκησης, το οποίο πρέπει να αντιμετωπιστεί κατά τρόπο αποτελεσματικό, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο εξελίξεων που θα μπορούσαν να εκθέσουν τη χώρα διεθνώς.

Το υπάρχον πρόβλημα επιτείνεται επί της αρχής και από το γεγονός ότι, παράλληλα με τη διαιωνιζόμενη εκκρεμότητα, η ελληνική πολιτεία έχει αποδεχθεί την εγκυρότητα πτυχιακών τίτλων σπουδών που έχουν εκδοθεί από ΑΕΙ της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, προκειμένου να εγκρίνει την εγγραφή πολιτών του κράτους αυτού ως φοιτητών σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών κεντρικού ελληνικού ΑΕΙ.



### 3.3.8. Διαδικασία αντιστοίχισης της βαθμολογίας των πτυχίων της αλλοδαπής με τη δεκάβαθμη κλίμακα των ελληνικών ΑΕΙ

Το ΔΙΚΑΤΣΑ δεν προβλέπει διαδικασία μέσω της οποίας να χορηγείται αυτοτελώς αντιστοίχιση της βαθμολογίας τίτλων σπουδών της αλλοδαπής, αλλά θέτει ως προϋπόθεση για κάτι τέτοιο την ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγνώρισης.

Ένα πρόβλημα που προκύπτει από τη συγκεκριμένη αυτή πολιτική του Κέντρου αφορά ειδικότερα στις κατηγορίες πτυχίων που έχουν απονεμηθεί από κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μετά την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με τις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν απαιτείται πλέον αναγνώριση των πτυχίων στην περίπτωση έξι επαγγελματιών υγείας, καθώς και στους αρχιτέκτονες. Πλην όμως, για να διεκδικήσει ένας πολίτης θέση στο δημόσιο, είναι απαραίτητη η αντιστοίχιση της βαθμολογίας. Η απαίτηση αυτή συνεπάγεται σοβαρή καθυστέρηση, εφόσον το ΔΙΚΑΤΣΑ δεν την χορηγεί αυτοτελώς αλλά απαιτεί να προηγηθεί η διαδικασία της αναγνώρισης.

### 3.3.9. Έλλειψη επαρκούς αιτιολόγησης

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι περιπτώσεις που αφορούν στη διαδικασία αναγνώρισης καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα και, τις περισσότερες φορές, έχουν κοινό παρονομαστή την έλλειψη επαρκούς αιτιολόγησης των αποφάσεων του ΔΣ του Κέντρου.

Πολλές φορές η έλλειψη αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι πριν από την τελική απόφαση δεν υπάρχει ενδελεχής αξιολόγηση όλων των παραμέτρων που αφορούν στο περιεχόμενο των προς αναγνώριση τίτλων σπουδών.

Αν και ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999) και οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου επιβάλλουν την αιτιολόγηση των διοικητικών πράξεων, η αδυναμία του ΔΣ του ΔΙΚΑΤΣΑ να ανταποκριθεί ικανοποιητικά στην επιταγή της επαρκούς αιτιολόγησης των αποφάσεών του έχει ως αποτέλεσμα αυτές αφενός να μην μπορούν να ελεγχθούν και αφετέρου πολύ συχνά να μην πείθουν τον ενδιαφερόμενο πολίτη και να του δίνουν το δικαίωμα να τις θεωρεί αυθαίρετες.

Η επίκληση εκ μέρους του ΔΙΚΑΤΣΑ της ιδιομορφίας του έργου του -επειδή απαιτούνται ειδικές γνώσεις για τη διεκπεραίωση της αποστολής του- σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποτελέσει επαρκή δικαιολογία για την τακτική αυτή.

### 3.3.10. Εφαρμογή δικαστικών αποφάσεων

Από τη διερεύνηση αναφορών που έχουν κατατεθεί στον Συνήγορο του Πολίτη προκύπτει ότι, παρά τη ρητή επιταγή του πρόσφατα αναθεωρηθέντος Συντάγματος (άρθρο 95, παράγρ. 5) για άμεση συμμόρφωση της διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις, το ΔΙΚΑΤΣΑ συχνά δεν εφαρμόζει στην ουσία σχετικές αποφάσεις του ΣΤΕ.

### 3.3.11. Αναγνώριση τίτλων ΑΕΙ κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ενότητα αυτή καθίσταται αναγκαία, λόγω των δεδομένων που δημιουργεί η μέσω του ΠΔ 165/2000 πρόσφατη εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 89/48 της ΕΕ, καθώς



και η επικείμενη εναρμόνιση με τη νεότερη Οδηγία 01/19, με την οποία τα κράτη-μέλη οφείλουν να συμμορφωθούν το αργότερο πριν από την 1η Ιανουαρίου 2003.

Οι οδηγίες αυτές αφορούν στην αναγνώριση τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και στην κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων πτυχιούχων συγκεκριμένων ειδικοτήτων, οι οποίοι αποκτήθηκαν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ήδη ενσωματωμένη στο εθνικό δίκαιο Οδηγία 89/48 ρητώς αναφέρει ότι οι αρχές του κράτους-μέλους οφείλουν να αναγνωρίσουν τα διπλώματα που χορηγήθηκαν σε άλλο κράτος-μέλος, εφόσον ο ενδιαφερόμενος έχει τα απαραίτητα τυπικά προσόντα για να ασκήσει το ίδιο επάγγελμα στη χώρα καταγωγής ή προέλευσής του. Εάν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ της κατάρτισης που έλαβε ο ενδιαφερόμενος στο κράτος φοίτησης και αυτής που προσφέρεται στο κράτος υποδοχής, τότε το τελευταίο μπορεί να απαιτήσει από τον ενδιαφερόμενο ως αντιστάθμισμα την επαγγελματική πείρα, τη δοκιμασία επάρκειας ή την πρακτική άσκηση προσαρμογής.

Με στόχο την εναρμόνιση της ελληνικής έννομης τάξης με την οδηγία αυτή, εκδόθηκε το ΠΔ 165/2000, το οποίο μεταξύ άλλων θεσπίζει διαδικασία επαγγελματικής αναγνώρισης τίτλων που εκδόθηκαν από ΑΕΙ των κρατών-μελών της ΕΕ και αναθέτει την ευθύνη γι' αυτό στο Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικής Ισοτιμίας Τίτλων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΣΑΕΙΤΤΕ).

Με αυτά τα δεδομένα, καθίσταται επιτακτική η αποσαφήνιση της διαδικασίας που πρέπει να ακολουθούν οι ενδιαφερόμενοι, ώστε να αναγνωριστούν τα επαγγελματικά δικαιώματά τους, σύμφωνα με όσα προβλέπει το ΠΔ 165/2000 και υπό τον όρο ότι πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτό. Μια τέτοια αποσαφήνιση θα τους επιτρέψει να γνωρίζουν με βεβαιότητα εάν η ενδεχόμενη αναγνώριση των επαγγελματικών τους δικαιωμάτων από το ΣΑΕΙΤΤΕ τους απαλλάσσει ή δεν τους απαλλάσσει από την υποχρέωση να ακολουθήσουν τη διαδικασία ακαδημαϊκής αναγνώρισης των τίτλων τους από το ΔΙΚΑΤΣΑ.

### 3.3.12. Αναγνώριση τίτλων που απονέμονται από ιδρύματα του Ηνωμένου Βασιλείου

Στο Ηνωμένο Βασίλειο λειτουργούν ιδρύματα τα οποία το ΔΙΚΑΤΣΑ δεν αναγνωρίζει ως ομοταγή με τα ελληνικά ΑΕΙ, με την αιτιολογία ότι: (α) δεν λειτουργούν με βασιλική εξουσιοδότηση (Royal Charter), και (β) δεν τους έχει δοθεί με νόμο (Act of Parliament) η δυνατότητα να χορηγούν αυτόνομα ακαδημαϊκούς τίτλους (degrees). Μετά τη σχετική διερεύνηση του θέματος από τον Συνήγορο του Πολίτη προέκυψαν τα ακόλουθα πραγματολογικά στοιχεία:

1. Ο νόμος «Education Reform Act» του 1988 (ERA) εξουσιοδοτεί τον Υπουργό Παιδείας του Ηνωμένου Βασιλείου να προσδιορίζει τα ιδρύματα εκείνα (Recognised Bodies) που διαθέτουν την εξουσιοδότηση που προκύπτει από το Royal Charter ή από νομοθετική πράξη του Βρετανικού Κοινοβουλίου [ERA, άρθρο 214 (2) (α)] και τα οποία, κατά συνέπεια, μπορούν να χορηγούν αυτόνομα ακαδημαϊκούς τίτλους.
2. Σύμφωνα όμως με το άρθρο 214 (2) (β) του ίδιου νόμου, ο ακαδημαϊκός τίτλος δεν εκδίδεται αποκλειστικά από τα Recognised Bodies αλλά και από μια δεύτερη κατηγορία ιδρυμάτων η οποία συμπεριλαμβάνει εκείνα τα ιδρύματα που είναι εξουσιοδοτημένα να προετοιμάζουν φοιτητές (δηλαδή να παραδίδουν μαθήματα) για την απονομή πτυχίου από τα Recognised Bodies. Ο Υπουργός Παιδείας προσδιορίζει αυτά τα ιδρύματα με τον τίτλο Listed Bodies (Education Order 1999, S.I. No. 834).
3. Εφόσον ο τίτλος που απονέμεται ύστερα από σπουδές σε ένα από τα Listed Bodies επικυρωθεί από ένα Recognised Body, θεωρείται τίτλος πανεπιστημίου ισότιμος με τίτλο που απονεμήθηκε



από ίδρυμα που λειτουργεί με Royal Charter ή με νομοθετική πράξη του Βρετανικού Κοινοβουλίου.

Το ΔΙΚΑΤΣΑ δεν αναγνωρίζει την ισοτιμία των τίτλων που επικυρώνονται από ένα Recognised Body, όταν οι σπουδές φαίνονται ότι έχουν πραγματοποιηθεί σε Listed Body. Επισημαίνεται ότι αυτές οι περιπτώσεις αφορούν συχνά σε ιδρύματα που έχουν συγκεκριμένη συμφωνία συνεργασίας και επίβλεψη από τα Recognised Bodies, με σκοπό να παραδίδουν εξειδικευμένα μαθήματα εκ μέρους των τελευταίων.

### 3.4. Τα βαθύτερα αίτια των προβλημάτων

Από όσα εκτέθηκαν παραπάνω διαπιστώνεται ότι, αφενός ο συνδυασμός της διαδικασίας που ακολουθείται από το ΔΙΚΑΤΣΑ κατά την αναγνώριση τίτλων και αφετέρου η ανεπάρκεια της υλικοτεχνικής του υποδομής και των μεγάλων ελλείψεων στη στελέχωσή του, έχουν δημιουργήσει σοβαρά διοικητικά και οργανωτικά προβλήματα, τα οποία δεν επιτρέπουν στο Κέντρο να ανταποκριθεί με επάρκεια στην αποστολή του. Η πολυπλοκότητα των διαδικασιών του, καθώς και η αντιφατικότητα που συχνά φαίνεται να διακρίνει τις αποφάσεις του, οδηγούν σχεδόν αναπόδραστα σε αδιαφάνεια, η οποία λειτουργεί αρνητικά για τη δημόσια εικόνα του Κέντρου, δημιουργώντας στους πολίτες ακόμη και την αίσθηση της αυθαιρεσίας. Στη συνέχεια επιχειρείται η ενδεδειγμένη παρουσίαση τόσο των οργανωτικών και λειτουργικών θεμάτων όσο και των ζητημάτων που αφορούν στη διαδικασία αναγνώρισης τίτλων σπουδών της αλλοδαπής, όπου εντοπίζονται τα μείζονα, δομικά προβλήματα λειτουργίας του Κέντρου. (Η ελλιπής επικοινωνία του ΔΙΚΑΤΣΑ με τους πολίτες αποτελεί συνέπεια των δύο αυτών θεματικών και, ως εκ τούτου, δεν απαιτεί ιδιαίτερο σχολιασμό σε αυτό το σημείο της έκθεσης).

#### 3.4.1. Οργανωτικά και λειτουργικά ζητήματα

Από τη μελέτη του θέματος, στην οποία συμπεριλαμβάνονται και επιτόπιες επισκέψεις, προκύπτει ότι τα προβλήματα που σχετίζονται με τα ζητήματα οφείλονται κατά κύριο λόγο:

1. Στην έλλειψη σύγχρονης οργανωτικής δομής στο ΔΙΚΑΤΣΑ, η οποία να αποτυπώνεται σε έναν οργανισμό ικανό να διευκολύνει τη ροή των εργασιών και να προβλέπει τον αναγκαίο αριθμό οργανικών θέσεων για την εύρυθμη λειτουργία του Κέντρου. Η έλλειψη αυτή πηγάζει κυρίως από την επί μακρόν εκκρεμούσα υλοποίηση της αλλαγής της νομικής μορφής του ΔΙΚΑΤΣΑ, η οποία έχει προβλεφθεί νομοθετικά. Ειδικότερα, με σχετική διάταξη του Ν. 2327/1995 ιδρύθηκε το Συμβούλιο Ισοτιμιών ως όργανο αρμόδιο για την αναγνώριση τίτλων σπουδών της αλλοδαπής, καταργώντας παράλληλα το ΔΙΚΑΤΣΑ. Ο ίδιος νόμος πρόβλεπε τη λειτουργία του ΔΙΚΑΤΣΑ μεταβατικά έως ότου ενεργοποιηθεί ο νέος φορέας, ο οποίος όμως ουδέποτε λειτούργησε. Η εξέλιξη αυτή εμπόδισε την κατάρτιση νέου οργανισμού του ΔΙΚΑΤΣΑ με σύγχρονη οργανωτική διάρθρωση και πρόβλεψη επιπλέον οργανικών θέσεων.

Πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση μετέβαλε εκ νέου το προαναφερθέν καθεστώς, καταργώντας το Συμβούλιο Ισοτιμιών και προβλέποντας τη λειτουργία του ΔΙΚΑΤΣΑ ως Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου. Η αλλαγή αυτή παρέχει και πάλι στο Κέντρο τη δυνατότητα κατάρτισης νέου οργανωτικού σχήματος.

2. Στην ελλιπή στελέχωση του ΔΙΚΑΤΣΑ, η οποία υπό το σημερινό καθεστώς είναι απολύτως ανεπαρκής για να ανταποκριθεί στην προβλεπόμενη από τον νόμο αποστολή του Κέντρου. Ο ισχύων οργανισμός προβλέπει 12 οργανικές θέσεις όλων των κατηγοριών, οι οποίες είναι όλες πληρωμένες, 5 προσωποπαγείς θέσεις με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου



χρόνου και υπαλλήλους, κυρίως εκπαιδευτικούς αποσπασμένους από υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας, οι οποίοι εναλλάσσονται ανά 2 έτη. Ο αριθμός της τελευταίας κατηγορίας κυμαίνεται από 10 έως 12 άτομα.

Επισημαίνεται ότι, λόγω του ιδιαίτερα αυξημένου φόρτου εργασίας αλλά και λόγω απουσίας οικονομικών κινήτρων, παρατηρείται γενική απροθυμία υπαλλήλων να αποσπαστούν στο ΔΙΚΑΤΣΑ από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας αλλά και από άλλες υπηρεσίες του δημοσίου. Εκτός όμως από αυτό, η γενικότερη αρχή της στελέχωσης με αποσπασμένους υπαλλήλους μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνον ως λύση ανάγκης περιορισμένης διάρκειας για μια υπηρεσία η λειτουργία της οποίας απαιτεί εξειδικευμένο προσωπικό σε μόνιμη βάση.

Βασική συνέπεια των προαναφερθέντων προβλημάτων είναι η συχνά μη έγκαιρη προετοιμασία των προς εξέταση φακέλων, με αποτέλεσμα την αναβολή προγραμματισμένων συνεδριάσεων των επιτροπών κρίσης ή και του ΔΣ.

Η μη τακτική σύγκληση των επιτροπών κρίσης τίτλων σπουδών οφείλεται επίσης στην αδυναμία -για διαφορετικούς λόγους- των μελών ΔΕΠ των ΑΕΙ που έχουν οριστεί ως τακτικά και αναπληρωματικά μέλη των επιτροπών αυτών να παρευρίσκονται στις συνεδριάσεις, με αποτέλεσμα αυτές να αναβάλλονται. Η χαμηλή αμοιβή που προβλέπει ο νόμος για τη συχνότατα επίπονη και χρονοβόρα απασχόληση -η οποία βρίσκεται σε δυνητική αναντιστοιχία με το κύρος, την ακαδημαϊκή ιδιότητα αλλά και τις πολλαπλές απασχολήσεις των μελών των επιτροπών κρίσης- ενδεχομένως να εξηγεί την πρακτική που έχει διαμορφωθεί. Η κατάσταση αυτή εγείρει επίσης ευρύτερα ερωτήματα σχετικά με τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την επιλογή των μελών των επιτροπών κρίσης, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί ένδειξη ότι, υπό το παρόν καθεστώς, τα θεσμικά όργανα κρίσης και διοίκησης του ΔΙΚΑΤΣΑ δεν απολαμβάνουν του απαραίτητου υψηλού κύρους, που θα λειτουργούσε ως επαρκές κίνητρο για τη συμμετοχή σε αυτά ενός μεγαλύτερου αριθμού μελών ΔΕΠ των ελληνικών ΑΕΙ.

3. Στην εξαιρετικά μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στη συνολική διεκπεραίωση των αιτημάτων για αναγνώριση τίτλων σπουδών, που δημιουργείται στο ΔΙΚΑΤΣΑ από την ανεπάρκεια και ως προς το ανθρώπινο δυναμικό και ως προς τις απαραίτητες δεξιότητές του. Η καθυστέρηση εντοπίζεται σε δύο κυρίως στάδια της διαδικασίας διεκπεραίωσης των αιτημάτων: (α) στον χειρισμό των υποθέσεων από το διοικητικό προσωπικό, και (β) στην εξέταση των αιτημάτων από τα όργανά του Κέντρου. Για παράδειγμα, απαιτείται περίπου ένα εξάμηνο, κατά μέσο όρο, για να καθαρογραφεί ένα πρακτικό του ΔΣ.
4. Στην ανεπαρκή υλικοτεχνική υποδομή, η οποία (α) μεταφράζεται σε έλλειψη αξιόπιστων και σύγχρονων μηχανισμών διασταύρωσης και επεξεργασίας στοιχείων (π.χ. βάσεις δεδομένων) ικανών να επιτρέψουν τη συγκέντρωση και την ανταλλαγή πληροφοριών σε εθνική και διεθνή βάση, για θέματα που αφορούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, και (β) καθιστά ιδιαίτερα δυσχερή την επικοινωνία με ΑΕΙ της αλλοδαπής, η οποία εξαρτάται από την τακτική ενημέρωση των σχετικών καταλόγων με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία (αριθμοί τηλεφώνων, φαξ, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).
5. Στην έλλειψη δυνατότητας υποβολής ένστασης κατά των αποφάσεων του ΔΣ. Το ισχύον νομικό πλαίσιο παρέχει μόνο τη δυνατότητα επανεξέτασης μιας απόφασης μέσα σε διάστημα έξι μηνών από την έκδοσή της. Η επανεξέταση αυτή όμως λαμβάνει τη μορφή νέας αίτησης εξέτασης για αναγνώριση και όχι ένστασης ή προσφυγής. Εξετάζεται δε με βάση την ίδια διαδικασία (νέο παράβολο κ.λπ.) από το ίδιο όργανο και συνήθως απαιτεί τον ίδιο χρόνο διεκπεραίωσης με την αρχική αίτηση.



### 3.4.2. Ζητήματα ουσίας στη διαδικασία αναγνώρισης τίτλων σπουδών

Πρόκειται, κατά την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη, για το μείζον δομικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει το Κέντρο στην προσπάθειά του να ανταποκριθεί με επάρκεια στην αποστολή του και που, σε τελευταία ανάλυση, αφορά στη λογική η οποία διέπει τη διαδικασία αναγνώρισης των τίτλων σπουδών. Συγκεκριμένα, το θέμα εξειδικεύεται σε τρία σκέλη: (α) στην ακολουθούμενη πολιτική αναγνώρισης των τίτλων σπουδών, δηλαδή στον τρόπο απονομής ισοτιμίας και αντιστοιχίας, (β) στις προβλεπόμενες διαδικασίες επεξεργασίας και διασταύρωσης στοιχείων, και (γ) στην ακολουθούμενη πρακτική αιτιολόγησης των πράξεων που εκδίδουν τα εξουσιοδοτημένα όργανα του Κέντρου.

Για λόγους που θα αναλυθούν αμέσως παρακάτω, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι η επιχειρούμενη κάθε φορά σύγκριση των τίτλων των μαθημάτων αλλά ακόμη και των προγραμμάτων σπουδών μεταξύ ελληνικών και αλλοδαπών ΑΕΙ δεν αποτελεί επαρκές ουσιαστικό κριτήριο για τη διαπίστωση του περιεχομένου των γνώσεων και κατά συνέπεια για τη χορήγηση ισοτιμίας και αντιστοιχίας των τίτλων σπουδών. Οι κυριότεροι λόγοι που τεκμηριώνουν την άποψη αυτή είναι οι εξής:

#### 1. Κριτήρια αναγνώρισης αντιστοιχίας και ισοτιμίας

- α) Η υιοθέτηση, σύμφωνα με την τρέχουσα πρακτική, ενός τυπικού κριτηρίου αναγνώρισης ισοτιμίας και αντιστοιχίας, που εκφράζει σε τελευταία ανάλυση η απαίτηση του ΔΙΚΑΤΣΑ για την ύπαρξη «ίδιου» περιεχομένου γνώσεων ή «ίδιων» μαθημάτων των ΑΕΙ της αλλοδαπής με τα ελληνικά, προκειμένου να απονεμηθεί η αντιστοιχία αλλά σε πολλές περιπτώσεις και η ισοτιμία, δημιουργεί έντονα προβλήματα, αφού, τόσο στην περίπτωση των αλλοδαπών ιδρυμάτων όσο και των ελληνικών ΑΕΙ, τα παρεμφερή ή συναφή ή ακόμη και τα ίδια ονομαστικά τμήματα διαφοροποιούνται συχνότατα μεταξύ τους ως προς τα διδακτέα μαθήματα, υποχρεωτικά ή/και επιλογής. Επιπλέον, στα ελληνικά ΑΕΙ υπάρχει πληθώρα συγγενών τμημάτων, των οποίων όμως το πρόγραμμα σπουδών ή τα μεμονωμένα μαθήματα διαφέρουν σημαντικά, καθιστώντας ιδιαίτερα δυσχερή και συχνά αδύνατη τη διαμόρφωση ευκρινών και διαφανών κριτηρίων στα οποία να στηριχθεί η διαδικασία απονομής αντιστοιχίας ή ισοτιμίας.
- β) Η άρνηση αναγνώρισης της ειδικότητας που έχει αποκτηθεί στην αλλοδαπή λόγω της αδυναμίας ταύτισης των μαθημάτων που περιέχονται στο πρόγραμμα σπουδών με αντίστοιχα ή συγγενή τμήματα των ΑΕΙ της αλλοδαπής και της ημεδαπής, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ανάλογη αδυναμία ταύτισης που παρατηρείται και στην περίπτωση των ελληνικών ΑΕΙ δεν οδηγεί σε αμφισβήτηση της ειδικότητας και ακόμη περισσότερο της ισοτιμίας των τίτλων που απονέμονται, δημιουργεί στην πράξη δύο διαφορετικά και άνισα καθεστώτα σε ό,τι αφορά την αναγνώριση ειδικότητας στη χώρα και εγείρει σοβαρά νομικά προβλήματα.
- γ) Η απουσία ουσιαστικών δεδομένων, που λειτουργούν ως κριτήρια διαπίστωσης του γνωστικού περιεχομένου των προς αναγνώριση τίτλων -όπως, για παράδειγμα, η επιστημονική αξιολόγηση της διδακτέας ύλης, χωρίς αυτή να είναι απαραίτητως ταυτόσημη, η δομή και το περιεχόμενο των σπουδών, η γενικότερη αξιολόγηση του συγκεκριμένου ΑΕΙ της αλλοδαπής, η δυνατότητα άσκησης του συγκεκριμένου επαγγέλματος κ.λπ.-, στερεί τη διαδικασία αναγνώρισης αντιστοιχίας και ισοτιμίας από την αναγκαία ορθολογικότητα και διαφάνεια που θα την καθιστούσαν πιο κατανοητή και αποδεκτή από τους πολίτες.

#### 2. Η δυναμική των εξελίξεων

Μια δεύτερη, σημαντική, διάσταση του θέματος αποτελεί το γεγονός ότι η ακολουθούμενη πολιτική αναγνώρισης τίτλων σπουδών της αλλοδαπής τείνει να υπερκεραστεί από τη δυναμική



των εξελίξεων, οι οποίες, προϊόντος του χρόνου, παρατηρούνται στην ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση και εν πολλοίς απαιτούν ανάλογες προσαρμογές εμπλεκόμενων φορέων, όπως το ΔΙΚΑΤΣΑ. Χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων εξελίξεων που έχουν αντίκτυπο και στο Κέντρο αποτελούν και τα ακόλουθα:

- α) Η δημιουργία, σχεδόν σε ετήσια βάση, νέων τμημάτων στα ελληνικά ΑΕΙ, εξέλιξη που πολλαπλασιάζει τις παραλλαγές του συστήματος στο οποίο στηρίζεται η πολιτική αντιστοιχίας και ισοτιμίας, επιβαρύνοντας ανάλογα τη δυσχέρεια του όλου εγχειρήματος.
- β) Οι συχνές αλλαγές που παρατηρούνται στο πρόγραμμα σπουδών ή στην ονομασία των μαθημάτων σε αρκετά τμήματα ελληνικών ΑΕΙ.
- γ) Η όχι σπάνια εμφανιζόμενη μετονομασία τμημάτων σε ελληνικά ΑΕΙ, που έχει ως αποτέλεσμα την αλλαγή της ειδικότητας που αυτά παρέχουν και άρα την αλλαγή των «τυπικών» δεδομένων σύγκρισης, στα οποία μπορεί να στηριχθεί μια ενδεχόμενη κρίση για αντιστοιχία ή ισοτιμία.
- δ) Η πρακτική πολλών τμημάτων ελληνικών ΑΕΙ να παρέχουν κατευθύνσεις ή εξειδικεύσεις σπουδών κατά τον τρίτο χρόνο φοίτησης ή και νωρίτερα. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν το Τμήμα Γεωπονίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, το οποίο παρέχει επτά κατευθύνσεις και το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του ίδιου ιδρύματος, στο οποίο η Κατεύθυνση Εφαρμοσμένων Τεχνών προσφέρει δεκατέσσερις ειδικεύσεις. Η συνεχής αυτή αύξηση των κατευθύνσεων και των ειδικεύσεων απαιτεί με τη σειρά του διαφορετικούς συνδυασμούς μαθημάτων, γεγονός που καθιστά ακόμη δυσχερέστερη την αξιολόγηση -με τυπικά κριτήρια- του γνωστικού περιεχομένου των μαθημάτων και συνεπώς την ταύτισή τους με τίτλους της αλλοδαπής.
- ε) Η προϊόντος του χρόνου αυξανόμενη τάση των ΑΕΙ της αλλοδαπής, ιδιαίτερα στον χώρο των θεωρητικών επιστημών και της πληροφορικής, να ιδρύουν τμήματα τα οποία, ακολουθώντας τη λογική της διεπιστημονικότητας, συνδυάζουν στο γνωστικό τους αντικείμενο σπουδές δύο ή και περισσότερων ειδικοτήτων. Αυτή όμως η εξέλιξη, που συμβαδίζει με τις τάσεις της σύγχρονης επιστημονικής προσέγγισης, δημιουργεί προβλήματα για μια διαδικασία παροχής αντιστοιχίας και ισοτιμίας, η οποία στηρίζεται στη λογική των τυπικών και όχι των ουσιαστικών κριτηρίων. Ένα από τα προβλήματα που προκύπτουν αναπόφευκτα από την εμμονή σε μια διαδικασία που δεν συμβαδίζει με τις εξελίξεις της σύγχρονης επιστήμης είναι ότι, σε πολλές περιπτώσεις αναγνώρισης τίτλων σπουδών που αποκτήθηκαν σε τμήμα διεπιστημονικού προσανατολισμού που παρέχει τίτλο με δύο ειδικότητες, το ΔΙΚΑΤΣΑ προκειμένου να χορηγήσει αντιστοιχία επιλέγει τη μία από τις δύο ειδικότητες, χρησιμοποιώντας συνήθως ως κριτήριο τον αριθμό των μαθημάτων. Η προσφυγή όμως στο τυπικό αυτό κριτήριο έχει συχνά ως αποτέλεσμα μια σειρά εξελίξεων ιδιαίτερα αρνητικών για τον πολίτη, όπως: (α) να τίθεται εκτός αξιολόγησης ένα ολόκληρο τμήμα των σπουδών του ενδιαφερομένου, (β) ο αριθμός των μαθημάτων που τελικά λαμβάνεται υπόψη για την αναγνώριση να υπολείπεται του συνόλου που απαιτείται για την παροχή ισοτιμίας και αντιστοιχίας με ελληνικό ΑΕΙ -παρά το γεγονός ότι στο σύνολό του ο αριθμός των μαθημάτων ήταν επαρκής για την απονομή του τίτλου από το ΑΕΙ της αλλοδαπής-, (γ) να αγνοείται παντελώς η ειδικότητα εκείνη η οποία εκπροσωπείται με μικρότερο αριθμό μαθημάτων, ανεξάρτητα από τη βαρύτητά της και (δ) το κυριότερο, να παραπέμπεται ο πολίτης για εξέταση σε μαθήματα, έτσι ώστε ο αριθμός των προς αναγνώριση μαθημάτων να προσεγγίσει τον αριθμό των μαθημάτων του ελληνικού τμήματος το οποίο χρησιμεύει ως μέτρο σύγκρισης για την αναγνώριση.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η τάση προς τη διεπιστημονικότητα αποτυπώνεται ήδη και στην ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση, όπου τα τελευταία χρόνια έχουν ιδρυθεί σε ελληνικά ΑΕΙ τμήματα συνδυασμένων ειδικοτήτων, πράγμα το οποίο καθιστά ακόμη δυσχερέστερη την





επιζητούμενη ταύτιση μαθημάτων κατά τη διαδικασία αναγνώρισης. Ενδεικτικά αποτελούν στην Ελλάδα τα τμήματα: (α) Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, (β) Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών, (γ) Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, (δ) Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης (ε) Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοίκησης κ.ά.

Εν κατακλείδι, η ταύτιση, ως προς την ειδικότητα και τα μαθήματα, του γνωστικού περιεχομένου τίτλων που έχουν αποκτήθει στην αλλοδαπή και συνδυάζουν σπουδές δύο ειδικοτήτων με το γνωστικό περιεχόμενο ανάλογων τμημάτων ελληνικών ΑΕΙ είναι σχεδόν αδύνατη, με αποτέλεσμα το ΔΙΚΑΤΣΑ να παραπέμπει σχεδόν πάντα τους ενδιαφερόμενους για εξέταση σε μεγάλο αριθμό μαθημάτων, προκειμένου να χορηγήσει την αντιστοιχία ή και την ισοτιμία με κάποιο τμήμα ελληνικού ΑΕΙ, συγγενές με μία συνήθως από τις δύο ειδικότητες, ή ακόμη και να αποφασίσει για κατάταξη σε οικεία σχολή.

### 3. Η παραπομπή σε εξέταση μαθημάτων

Η λογική της τρέχουσας διαδικασίας αναγνώρισης που συνδέει άμεσα τον αριθμό των ελληνικών τμημάτων με την αναγνώριση τίτλων σπουδών που αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή έχει επιπλέον την εξής αρνητική συνέπεια: κάθε φορά που απονέμονται τίτλοι από νέο τμήμα ελληνικού ΑΕΙ, ή ακόμη και όταν υπάρξει αλλαγή του προγράμματος σπουδών σε υφιστάμενο τμήμα, προκύπτει αυτομάτως το ενδεχόμενο το πρόγραμμα του νέου τμήματος ή αυτό που τροποποιήθηκε να συμπίπτει με το αντίστοιχο του τμήματος του ΑΕΙ της αλλοδαπής από το οποίο έχουν εκδοθεί οι προς αναγνώριση τίτλοι.

Άμεσο επακόλουθο αυτής της κατάστασης είναι ότι οι πολίτες, προκειμένου να επιτύχουν τη μείωση των μαθημάτων στα οποία παραπέμπονται προς εξέταση ώστε να τους χορηγηθεί αντιστοιχία, καλούνται να παρακολουθούν οι ίδιοι τις αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών των τμημάτων των ελληνικών ΑΕΙ ή τη δημιουργία νέων τμημάτων, ώστε να είναι σε θέση να ζητούν επανεξέταση αφού παρέλθει ο κατάλληλος χρόνος, ο οποίος, ανάλογα με την προβλεπόμενη διάρκεια σπουδών, μπορεί να φθάσει τα 4 έως 6 χρόνια. Αυτό συμβαίνει διότι, κατά το ΔΙΚΑΤΣΑ, η σύγκριση τίτλου από την αλλοδαπή με τίτλο που απονέμεται από τμήμα ελληνικού ΑΕΙ μπορεί να γίνει μόνο μετά την αποφοίτηση των πρώτων φοιτητών του ελληνικού τμήματος. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που η βεβαίωση του ΔΙΚΑΤΣΑ απονέμει μόνο ισοτιμία και όχι αντιστοιχία, εφόσον κριθεί ότι σπουδές αντίστοιχης ειδικότητας δεν προσφέρονται από τα ελληνικά ΑΕΙ.

Με τον τρόπο αυτό, οι πολίτες καλούνται να λειτουργήσουν ως συμπληρωματικός μηχανισμός της διοίκησης και να εντοπίζουν ανά πάσα στιγμή το πρόγραμμα σπουδών των τμημάτων των ελληνικών ΑΕΙ (ίδιων, συναφών ή παρεμφερών) στα οποία θα στηριχθεί η διαδικασία αναγνώρισης από το ΔΙΚΑΤΣΑ. Η κατάσταση όμως αυτή έχει δύο αρνητικότερες συνέπειες για τους ενδιαφερόμενους πολίτες: Αφενός λειτουργεί εκ των προτέρων ως ανασταλτικός, εξω-ακαδημαϊκός, γραφειοκρατικός μηχανισμός, ο οποίος ωθεί τον πολίτη να επιλέξει μαθήματα στο ΑΕΙ της αλλοδαπής όπου φοιτά με γνώμονα όχι το ουσιαστικό κριτήριο της σημασίας τους για την πληρέστερη κατάρτισή του, αλλά το τυπικό κριτήριο της μείωσης του αριθμού των μαθημάτων στα οποία αυτός δυνητικά θα παραπεμφθεί προς εξέταση, προκειμένου να του αναγνωρισθεί ο τίτλος σπουδών του από το ΔΙΚΑΤΣΑ και να αξιοποιηθεί ο τίτλος του επαγγελματικά. Αφετέρου, η αδυναμία των πολιτών να έχουν την αναγκαία εποπτεία των προγραμμάτων σπουδών των ελληνικών ΑΕΙ, προκειμένου να ελαχιστοποιήσουν τον αριθμό των προς εξέταση μαθημάτων, συνεπάγεται την εκ των υστέρων ταλαιπωρία τους και την παραπομπή τους για εξέταση σε μεγαλύτερο αριθμό μαθημάτων απ' ό,τι θα ήταν αναγκαίο, εάν το σύστημα αναγνώρισης λειτουργούσε με έναν πιο ορθολογικό και διαφανή τρόπο.



Κεντρικό συμπέρασμα του παρόντος κεφαλαίου είναι ότι η λογική που διέπει τη διαδικασία αναγνώρισης τίτλων σπουδών της αλλοδαπής από το ΔΙΚΑΤΣΑ διακρίνεται από έλλειψη ευκρινών, διαφανών και συνεπών πρακτικών, η οποία, σε συνδυασμό με τα δομικά προβλήματα που αφορούν στη στελέχωση και στην υλικοτεχνική υποδομή του Κέντρου, έχει ως αποτέλεσμα την αδυναμία του ΔΙΚΑΤΣΑ να ανταποκριθεί με επάρκεια και συνέπεια στην αποστολή του. Με τη σειρά της, μια τέτοια κατάσταση επιδρά αρνητικά στην εικόνα του Κέντρου και συμβάλλει στην απαξίωσή του και στην απονομιμοποίησή του στα μάτια των πολιτών.

#### 4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σκοπός της παρούσας ειδικής έκθεσης είναι αφενός να καταγράψει και να αναδείξει τα προβλήματα που έχουν εντοπιστεί από την επεξεργασία υποθέσεων που αφορούν στο ΔΙΚΑΤΣΑ και αφετέρου να διατυπώσει προτάσεις για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών στο μέλλον.

Όπως μόλις επισημάνθηκε, το ΔΙΚΑΤΣΑ δημιουργεί σε μεγάλη μερίδα της ελληνικής κοινωνίας και ιδίως σε νέους επιστήμονες τη γενική εικόνα ενός οργανισμού που εστιάζεται κυρίως στον έλεγχο. Η σχεδόν αποκλειστική ενασχόληση με το ελεγκτικό έργο δεν επιτρέπει στο Κέντρο να ανταποκριθεί στην αποστολή του, να λειτουργήσει δηλαδή ως σημαντικός διοικητικός μηχανισμός του εκπαιδευτικού συστήματος μιας κοινωνίας, της οποίας υψηλό ποσοστό της σπουδάζουσας νεολαίας επιλέγει να σπουδάσει στο εξωτερικό.

Συνοπτικά, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες στη συναλλαγή τους με το ΔΙΚΑΤΣΑ είναι τα εξής:

1. Μεγάλη καθυστέρηση σε όλα τα στάδια της διαδικασίας αναγνώρισης των τίτλων σπουδών που αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή.
2. Έλλειψη ενημέρωσης των πολιτών για την πορεία της υπόθεσής τους, η οποία σε ορισμένες περιπτώσεις έχει συνοδευτεί από μη ενδεδειγμένη συμπεριφορά ορισμένων υπαλλήλων του Κέντρου.
3. Ελλιπής ενημέρωση των πολιτών για τα δικαιολογητικά που απαιτούνται.
4. Το μείζον ζήτημα που αφορά στη διαδικασία αναγνώρισης των τίτλων, καθώς και στη λογική που τη διέπει.

Ο μεγάλος όγκος των αιτήσεων των πολιτών προς το ΔΙΚΑΤΣΑ, που για βασικούς και μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών ίσως υπερβαίνει τις 12.000 ετησίως, καθώς και η ελλιπής στελέχωση, η ανεπαρκής υλικοτεχνική υποδομή και η δυσχέρεια συγκρότησης των τριμελών επιτροπών κρίσης δεν μπορούν να αποτελέσουν επαρκή δικαιολογία για τη μεγάλη τλαιπωρία που υφίστανται οι πολίτες. Πρέπει το συντομότερο δυνατόν να βρεθούν οι ενδεδειγμένοι τρόποι επίλυσης των οργανωτικών και λειτουργικών προβλημάτων, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή αφενός η υιοθέτηση μιας πιο ευέλικτης, διαφανούς, ταχείας και αποτελεσματικής διαδικασίας αναγνώρισης τίτλων σπουδών της αλλοδαπής και αφετέρου η λειτουργία του Κέντρου κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην αποστολή του αλλά και στις προσδοκίες των πολιτών. Σημαντικό σκέλος μιας τέτοιας εξέλιξης θα ήταν και η αναβάθμιση της επικοινωνιακής υποδομής του Κέντρου με τους πολίτες, η οποία, στην παρούσα φάση, είναι ιδιαίτερα ελλιπής και αποτελεί πρόσθετο σημείο τριβής.

Σε ό,τι αφορά τη διαδικασία αναγνώρισης τίτλων σπουδών της αλλοδαπής, η οποία και αποτελεί τον πυρήνα του έργου του ΔΙΚΑΤΣΑ, κρίνεται αναγκαία η επανεξέταση της όλης λογικής



που τη διέπει, με στόχο την υιοθέτηση κανόνων ευκρινών και διαφανών, ικανών να συμβάλουν στην αποφυγή λαθών ή παραλείψεων που λειτουργούν σε βάρος των πολιτών, τους δημιουργούν αισθήματα αδικίας και οδηγούν σε απώλεια της εμπιστοσύνης τους προς τη διοίκηση. Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, κρίνεται αναγκαίος ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου του ΔΙΚΑΤΣΑ σε νέο πλαίσιο που θα διασφαλίζει την ταχεία διεκπεραίωση των αιτήσεων, την επαρκή αιτιολόγηση των πράξεών του Κέντρου και την απαρένγκλιτη τήρηση των οδηγιών της ΕΕ οι οποίες έχουν ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο. Οι προτάσεις που ακολουθούν στόχο έχουν να συμβάλουν: (α) στην επαναοριοθέτηση της αποστολής του Κέντρου, καθώς και του πλαισίου λειτουργίας του, προς την κατεύθυνση της μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας, (β) στην αντιμετώπιση της κακοδιοίκησης που σχετίζεται με τον υπάρχοντα τρόπο λειτουργίας του, (γ) στην επανανομιμοποίησή του στα μάτια των πολιτών ως μηχανισμού με σαφείς στόχους και επαρκή υποδομή για την πραγμάτωσή τους, και (δ) στη δημιουργία προϋποθέσεων ικανών να χρησιμεύσουν μακροπρόθεσμα ως βάση για τη διεύρυνση της αποστολής του Κέντρου ώστε αυτό να αναδειχθεί σε αξιόπιστο σύμβουλο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και σε μηχανισμό αξιοποίησης της συσσωρευμένης του τεχνογνωσίας προς όφελος της δομής, της οργάνωσης και της λειτουργίας της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

## 5. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

### 5.1. Οργανωτικές

#### 5.1.1. Έκδοση νέου οργανισμού

Με την πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση που αφορά στη νομική μορφή του ΔΙΚΑΤΣΑ είναι πλέον δυνατή η έκδοση προεδρικού διατάγματος που θα περιέχει νέο σύγχρονο οργανισμό, ικανό να ανταποκριθεί καλύτερα στις ανάγκες του ΔΙΚΑΤΣΑ. Ο νέος οργανισμός, εκτός από οργανωτική δομή σύμφωνη με τις απαιτήσεις του έργου του Κέντρου, θα πρέπει να προβλέπει τη σύσταση των αναγκαίων οργανικών θέσεων ανά κατηγορία, κλάδο, και ειδικότητα, εφόσον το επιτρέπουν οι πάγιες διατάξεις, ώστε να καταστεί δυνατή η στελέχωση του ΔΙΚΑΤΣΑ με το κατάλληλο επιστημονικό, διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό. Θεωρείται αυτονόητο ότι ο νέος οργανισμός θα πρέπει αφενός να συνεκτιμά τα πραγματικά δεδομένα και τις νέες τάσεις που διαμορφώνονται διεθνώς για οργανώσεις με ανάλογο έργο και αποστολή και αφετέρου -και κυρίως- τις νέες τεχνολογικές δυνατότητες που διευκολύνουν τη ροή των εργασιών και την επικοινωνία, και να μην περιοριστεί μόνο στην αύξηση των οργανικών θέσεων που είναι μεν απαραίτητη, αλλά δεν λύνει αφεαυτής τα προβλήματα.

#### 5.1.2. Βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής

Παράλληλα με το νέο οργανωτικό σχήμα, θα πρέπει να εξασφαλιστεί η απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή που θα συμβάλει στην καλύτερη λειτουργία του Κέντρου. Η προτεινόμενη αναβάθμιση περιλαμβάνει τη βελτίωση του μηχανογραφικού εξοπλισμού του ΔΙΚΑΤΣΑ, τη δημιουργία σύγχρονης βάσης δεδομένων, συνδεδεμένης με ΑΕΙ του εξωτερικού και κατ' εξοχήν του εσωτερικού, και γενικότερα τον εκσυγχρονισμό της λειτουργικής του υποδομής. Επισημαίνεται ότι η λειτουργία σύγχρονης βάσης δεδομένων (και υπό τον όρο της συνεχούς ενημέρωσής της) μπορεί να αποτελέσει εξαιρετικά ισχυρό εργαλείο τόσο στην επίσπευση των διαδικασιών όσο και στη διασφάλιση συνθηκών αξιοπιστίας, συνέπειας και διαφάνειας που αφορούν στις αποφάσεις του Κέντρου.



### 5.1.3. Δημιουργία κέντρου πληροφόρησης

Η δημιουργία ενός σύγχρονου κέντρου πληροφόρησης θα έχει στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων που μέχρι στιγμής αντιμετωπίζει το Κέντρο στον τομέα της επικοινωνίας του με το κοινό. Μέσω του προτεινόμενου κέντρου πληροφόρησης οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να απευθύνονται στο ΔΙΚΑΤΣΑ τηλεφωνικώς (ενδεχομένως με τετραψήφιο αριθμό), με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με επίσκεψη. Η δημιουργία του θα συμβάλει ουσιαστικά στην αμφίδρομη πληροφόρηση, η οποία με τη σειρά της θα προαγάγει το απαραίτητο κλίμα διαφάνειας στη λειτουργία του Κέντρου. Επισημαίνεται ότι το δικαίωμα στην πληροφόρηση καθιερώνεται ρητώς και στο άρθρο 5Α του Συντάγματος, ενώ η υποχρέωση των δημόσιων φορέων να απαντούν σε κάθε αίτημα των πολιτών και να ενεργούν σύντομα κατά τις κείμενες διατάξεις κατοχυρώνεται με το άρθρο 10, παράγρ. 1 και 3.

### 5.1.4. Όργανα κρίσης τίτλων σπουδών

Λόγω του αυξημένου όγκου των αιτήσεων που δέχεται το ΔΙΚΑΤΣΑ είναι αναγκαίο να εξεταστεί η δυνατότητα κρίσης των βασικών τίτλων σπουδών απευθείας από τις επιτροπές ή μόνο από τους εκπροσώπους των επιστημονικών κλάδων και όχι από το ΔΣ. Η πρακτική αυτή, η οποία εν μέρει ακολουθείται στην περίπτωση των υπό αναγνώριση μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών, έχει το πλεονέκτημα ότι συμβάλλει ουσιαστικά στην αποσυμφόρηση των συνεδριάσεων του ΔΣ, απαλλάσσοντάς το τουλάχιστον από την εξέταση πτυχίων συγκεκριμένων ΑΕΙ της αλλοδαπής, των οποίων η αξιολόγηση είναι ευκολότερη λόγω των στοιχείων που έχει στη διάθεσή του το ΔΙΚΑΤΣΑ. Διευκρινιστικά αξίζει να επισημανθεί ότι για τους μεταπτυχιακούς τίτλους η αναγνώριση γίνεται με πράξη του Προέδρου του ΔΣ και οι σχετικές αιτήσεις και τίτλοι βρίσκονται στη διάθεση των εκπροσώπων των οικείων κλάδων, οι οποίοι μπορούν να λαμβάνουν γνώση και να υποβάλλουν γραπτές παρατηρήσεις στον Πρόεδρο του ΔΣ μέσα σε τακτή προθεσμία.

### 5.1.5. Διεύρυνση επιτροπών κρίσης

Σε κάθε περίπτωση είναι αναγκαίο να επιλυθεί και το πρόβλημα της τακτικής σύγκλησης των επιτροπών κρίσης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη διεύρυνση του αριθμού των μελών τους και με τον διορισμό περισσότερων μελών και αναπληρωτών ΔΕΠ από όλο το φάσμα των κατά περίπτωση συναφών ή παρεμφερών τμημάτων των ελληνικών ΑΕΙ.

Η διεύρυνση των επιτροπών κρίσης με μέλη που προέρχονται από όλα τα συναφή κατά περίπτωση τμήματα ΑΕΙ θα είχε το πρόσθετο πλεονέκτημα ότι θα συνέβαλε στην αποφυγή λαθών και γενικότερα στην αυξημένη αποτελεσματικότητα της διαδικασίας παραπομπής των ενδιαφερομένων σε εξέταση μαθημάτων τα οποία κρίνονται αναγκαία για την απονομή αντιστοιχίας.

### 5.1.6. Υιοθέτηση κινήτρων για τη διεύρυνση του κύκλου επιστημόνων, ικανών να στελεχώνουν την ηγεσία του Κέντρου και τις επιτροπές του

Η προτεινόμενη αύξηση του ύψους αποζημίωσης των μελών των επιτροπών κρίσης, σε συνδυασμό με τις προτάσεις που ακολουθούν και στόχο έχουν τη βελτίωση της λειτουργίας του Κέντρου, μπορεί να συμβάλει στην προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού έμπειρων και καταξιωμένων μελών ΔΕΠ. Μια τέτοια εξέλιξη θα είχε πολλαπλασιαστικά οφέλη για το Κέντρο



τόσο σε επίπεδο κύρους όσο και αποτελεσματικότητας και θα διευκόλυne σημαντικά την προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού επιστημόνων κύρους στις θέσεις της ηγεσίας του ΔΙΚΑΤΣΑ.

## 5.2. Διαδικαστικές

### 5.2.1. Θέσπιση δυνατότητας διοικητικής προσφυγής

Με δεδομένα τα προβλήματα που έχει δημιουργήσει το υπάρχον σύστημα, κρίνεται αναγκαίο να θεσπιστεί με διάταξη νόμου η δυνατότητα διοικητικής προσφυγής κατά των αποφάσεων του ΔΣ του ΔΙΚΑΤΣΑ, προκειμένου να παρασχεθεί στους πολίτες η ευχέρεια να ζητούν, εφόσον το επιθυμούν, ανάκληση ή τροποποίηση ή ακύρωση της διοικητικής πράξης.

Η δυνατότητα που παρέχεται σήμερα για μία επανεξέταση εντός εξαμήνου και στη συνέχεια για ακόμη μία δεν αποτελεί διοικητική προσφυγή αλλά αίτημα επανάληψης της διαδικασίας αναγνώρισης λόγω της ύπαρξης νέων δεδομένων. Χρήζει δε αλλαγής, διότι, για την επί της ουσίας επανεξέταση, το χρονικό διάστημα των έξι μηνών που προβλέπει το ισχύον καθεστώς κρίνεται ανεπαρκές, ειδικά όσον αφορά στην απονομή αντιστοιχίας μέσω της επιτυχούς παρακολούθησης αριθμού μαθημάτων σε τμήμα ελληνικού ΑΕΙ, αφού η επί της ουσίας επανεξέταση σχετίζεται άμεσα με τη δυναμική αλλαγή δεδομένων στα συναφή τμήματα, όπως για παράδειγμα η διαφοροποίηση της ύλης ή η δημιουργία νέων τμημάτων.

Είναι επιβεβλημένο, λοιπόν, να δοθεί η δυνατότητα επανεξέτασης των αιτήσεων των πολιτών για αναγνώριση τίτλων σπουδών, χωρίς χρονικούς ή άλλους περιορισμούς, σύμφωνα με τη βασική αρχή του διοικητικού δικαίου για ακρόαση από τη διοίκηση, υπό τον απαραίτητο όρο βεβαίως ότι δεν είναι καταχρηστική, δηλαδή επαναλαμβανόμενη.

Τέλος, επισημαίνεται ότι το δικαίωμα της επανεξέτασης που παρέχεται σήμερα από το ΔΙΚΑΤΣΑ και, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, αποτελεί αναφαίρετο δικαίωμα των πολιτών δεν πρέπει να συγχέεται με τη δυνατότητα προσβολής της πράξης νόμω και ουσία, μέσω διοικητικής προσφυγής.

### 5.2.2. Προσαρμογή της διαδικασίας αναγνώρισης των τίτλων σπουδών στις σύγχρονες απαιτήσεις

Η επανεξέταση του σκεπτικού που διέπει την αναγνώριση, δηλαδή την απονομή ισοτιμίας και αντιστοιχίας, προβάλλει ως ζήτημα μείζονος σημασίας, δεδομένου ότι αποτελεί το μεγαλύτερο σημείο τριβής μεταξύ πολιτών και Κέντρου και αιτία σοβαρής κακοδιοίκησης.

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει την άποψη ότι η απονομή ισοτιμίας και αντιστοιχίας πρέπει να διαφοροποιηθεί ριζικά και να οργανωθεί σε δύο διακριτές βάσεις: πρώτον, στη σαφή διάκριση μεταξύ αντιστοιχίας και ισοτιμίας και στον δραστικό περιορισμό της πρώτης μόνο σε περιπτώσεις συγκεκριμένων ειδικοτήτων, οι οποίες, λόγω ειδικών απαιτήσεων, όπως ο διορισμός σε συγκεκριμένους κλάδους (π.χ. της εκπαίδευσης), απαιτούν εκ του νόμου την τεκμηρίωση συγκεκριμένων γνώσεων. Δεύτερον, στη νομική πραγματικότητα που δημιούργησαν το ΠΔ 165/2000 και η κατ' επιταγήν αυτού διάκριση στην πράξη μεταξύ της ακαδημαϊκής αναγνώρισης και της αναγνώρισης επαγγελματικής ισοτιμίας τίτλων σπουδών της αλλοδαπής.

Τελικό αποτέλεσμα της προτεινόμενης αλλαγής θα είναι ο περιορισμός του ΔΙΚΑΤΣΑ σε θέματα που αφορούν αυστηρά στην ακαδημαϊκή αναγνώριση τίτλων σπουδών, όπου αυτή απαιτείται ρητώς από τον νόμο. Μια τέτοια εξέλιξη θα συμβάλει καταλυτικά στον εξορθολογισμό της λειτουργίας του Κέντρου και θα του επιτρέψει να λειτουργήσει ως έγκυρο και αξιόπιστο τμήμα



του ευρύτερου διοικητικού μηχανισμού της εκπαίδευσης, που συνδέεται με μια κοινωνία της οποίας στατιστικά σημαντικό ποσοστό της νεολαίας της επιλέγει να σπουδάσει στην αλλοδαπή.

Συγκεκριμένα, η προτεινόμενη επαναοριοθέτηση της λογικής που διέπει τη διαδικασία αναγνώρισης τίτλων σπουδών της αλλοδαπής από το ΔΙΚΑΤΣΑ θα λειτουργήσει ευεργετικά προς την κατεύθυνση της μεγάλης ελάφρυνσης του έργου που καλείται να αναλάβει το Κέντρο. Με τη σειρά της, η ελάφρυνση αυτή θα παράσχει στο ΔΙΚΑΤΣΑ τη δυνατότητα της αναβάθμισης της ποιότητας των υπηρεσιών του και θα κατατείνει στην οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ αυτού και των πολιτών.

Η λογική των προτάσεων αυτών δεν έχει στόχο το μικροεπίπεδο της δυναμικής τους εφαρμογής της. Κατά συνέπεια, δεν επιχειρείται εδώ η απαρίθμηση των συγκεκριμένων ειδικοτήτων για τις οποίες με βάση τα προτεινόμενα θα ισχύσει το νέο καθεστώς που θα διέπει τη διαδικασία αντιστοίχισης από το ΔΙΚΑΤΣΑ. Ενδεικτικές περιπτώσεις τέτοιων ειδικοτήτων προς αντιστοίχιση αποτελούν εκείνες που απαιτούνται ως προϋπόθεση για διορισμό σε θέσεις ΔΕΠ (ερευνητή ή μέλος), όπου η απαίτηση για ακαδημαϊκή αναγνώριση είναι προφανής, ή για διορισμό σε θέση φιλόλογου στη μέση εκπαίδευση και δασκάλου στη βασική εκπαίδευση, όπου απαιτούνται γνώσεις ελληνικής ιστορίας, λογοτεχνίας, γλώσσας κ.λπ. Αυτή η αντιστοίχιση της ειδικότητας είναι απαραίτητο να γίνεται με διάταξη νόμου, κατ' αναλογία με ό,τι ισχύει για τα δύο απαιτούμενα μαθήματα των ιατρικών σχολών, και όχι με απόφαση του ΔΣ, ώστε να μην παραμένει στους πολίτες η παραμικρή αμφιβολία για την ορθότητα και τη νομιμότητά της ακολουθούμενης διαδικασίας.

### 5.2.3. Η διαδικασία της παροχής ισοτιμίας

Όπως προκύπτει από τα προαναφερθέντα, το νέο καθεστώς, το οποίο θα διέπει την προτεινόμενη διαδικασία αναγνώρισης τίτλων σπουδών της αλλοδαπής και θα περιορίζει την απαίτηση παροχής αντιστοιχίας σε μικρό αριθμό συγκεκριμένων περιπτώσεων, θα έχει ως άμεσο αποτέλεσμα την υπαγωγή της συντριπτικής πλειονότητας των αιτήσεων αναγνώρισης που δέχεται το ΔΙΚΑΤΣΑ στην κατηγορία της ισοτιμίας.

Η διαδικασία της παροχής ισοτιμίας θα πρέπει, με τη σειρά της, προκειμένου να λειτουργήσει αποτελεσματικά, να προβλέψει δύο διακριτές υποκατηγορίες. Κριτήριο για την υπαγωγή στη μία ή την άλλη υποκατηγορία θα αποτελεί το ακαδημαϊκό επίπεδο σπουδών του συγκεκριμένου ΑΕΙ της αλλοδαπής που ανά πάσα στιγμή οφείλει να γνωρίζει το ΔΙΚΑΤΣΑ έτσι ώστε να το αναγνωρίσει ως ομοταγές. Η διαδικασία υπαγωγής προϋποθέτει και διαφανή και αυστηρή προηγούμενη αξιολόγηση κάθε περίπτωσης. Η λειτουργία της προτεινόμενης βάσης δεδομένων του Κέντρου θα επιτρέψει τη μεταφορά συγκεκριμένων ΑΕΙ της αλλοδαπής από τη μία υποκατηγορία στην άλλη, ακόμη δε, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και αντιστρόφως. Στην πρώτη υποκατηγορία θα εντάσσονται όλα εκείνα τα ΑΕΙ της αλλοδαπής για τα οποία η συσσωρευμένη γνώση του ΔΙΚΑΤΣΑ παρέχει κάθε διαβεβαίωση ότι πληρούν τις προϋποθέσεις για να θεωρηθούν ομοταγή με ελληνικά ΑΕΙ. Στη δεύτερη υποκατηγορία, αντίθετα, θα υπάγονται κατ' αρχήν όλα εκείνα τα ΑΕΙ της αλλοδαπής, για τα οποία η υπάρχουσα πληροφόρηση δεν επιτρέπει την ένταξη τους στην κατηγορία των ομοταγών, χωρίς περαιτέρω διερεύνηση ή και κάποιες άλλες προϋποθέσεις που θα ορίζει σαφώς η σχετική διάταξη νόμου και δυναμικά θα εξειδικεύει σχετικό προεδρικό διάταγμα.

Ενδεικτικά και μόνον στην πρώτη κατηγορία μπορούν να ενταχθούν τα περισσότερα, αν όχι όλα, τα ΑΕΙ της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα διεθνώς καταξιωμένα των ΗΠΑ και του Καναδά (ενδεχομένως δε, αναλόγως του επιπέδου γνώσης γι' αυτά, της Αυστραλίας, της Νέας Ζηλανδίας και της Ιαπωνίας), καθώς και εκείνα που λειτουργούν σε χώρες όπως η Ελβετία, η Νορβηγία και η



Ισλανδία, που δεν ανήκουν μεν στην ΕΕ, πλην όμως παρέχουν αδιαμφισβήτητα υψηλό επίπεδο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στη δεύτερη κατηγορία θα ενταχθούν κατ' αρχήν εκείνα τα ΑΕΙ των ΗΠΑ ή άλλων χωρών τα οποία είτε δεν πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για να αναγνωριστούν ως ομοταγή είτε δεν είναι επαρκώς γνωστά στο ΔΙΚΑΤΣΑ, έτσι ώστε να τα εντάξει αυτομάτως στην κατηγορία των ομοταγών. Είναι προφανές ότι στο ΔΙΚΑΤΣΑ θα εναπόκειται η διακριτική ευχέρεια να κρίνει εάν, μετά την απόκτηση των αναγκαίων πληροφοριών, ένα συγκεκριμένο ΑΕΙ της αλλοδαπής πληροί τις προϋποθέσεις μεταφοράς του από τη δεύτερη κατηγορία στην πρώτη. Για λόγους διαφάνειας και όχι μόνον, οι κατάλογοι των ΑΕΙ της αλλοδαπής που θα ενταχθούν σε καθεμιά από τις δύο αυτές κατηγορίες θα πρέπει να είναι άμεσα και ανά πάσα στιγμή προσσιτοί στους ενδιαφερόμενους πολίτες.

Μια τέτοια προσέγγιση του ζητήματος της ισοτιμίας έχει το προφανές πλεονέκτημα ότι επιτρέπει στο ΔΙΚΑΤΣΑ να απονέμει ισοτιμία αυτόματα (ή με εξαιρετικά απλές διαδικασίες) σε αιτήσεις που αφορούν τίτλους που αποκτήθηκαν σε ΑΕΙ ενταγμένα στην κατηγορία των ομοταγών και να αφιερώνει τις προσπάθειές του στις περιπτώσεις εκείνες της δεύτερης κατηγορίας που απαιτούν ενδελεχέστερο και άρα πιο χρονοβόρο έλεγχο και την πλήρωση συγκεκριμένων προϋποθέσεων, προκειμένου να παρασχεθεί η ισοτιμία. Κάτι τέτοιο θα διασφαλίσει την ακεραιότητα της διαδικασίας παροχής ισοτιμίας και θα ενισχύσει το κύρος του ΔΙΚΑΤΣΑ προς κάθε κατεύθυνση.

Ο Συνήγορος του Πολίτη αναγνωρίζει ότι η προτεινόμενη αλλαγή συνεπάγεται σημαντική επιβάρυνση ως προς το σκέλος: (α) της διαμόρφωσης των κριτηρίων, με βάση τα οποία θα συνταχθεί ο κατάλογος των ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής που θα επιτρέπει την αυτόματη αναγνώριση ισοτιμίας, και (β) της μεμονωμένης διαδικασίας αναγνώρισης του ομοταγούς καθεστώτος για όσα ιδρύματα αυτό κριθεί αναγκαίο. Είναι όμως σίγουρο ότι η όποια επιβάρυνση προκύπτει από τις δύο αυτές διαδικασίες θα είναι πολύ μικρότερη σε ανθρωποώρες από εκείνη που προκαλεί το ισχύον σύστημα αναγνώρισης ισοτιμίας και αντιστοιχίας, ενώ μακροπρόθεσμα θα έχει πολλαπλασιαστικά θετικά αποτελέσματα σε ό,τι αφορά τόσο την εύρυθμη λειτουργία του Κέντρου όσο και τη νομιμοποίησή του στα μάτια των πολιτών.

Με την προτεινόμενη λύση καθίσταται ευχερέστερη:

- (α) Η βελτίωση της σχέσης ΔΙΚΑΤΣΑ-πολιτών.
- (β) Η ουσιαστική εναρμόνιση του ελληνικού δικαίου με το κοινοτικό.
- (γ) Η μείωση του χρόνου αναγνώρισης των τίτλων.
- (δ) Η ουσιαστική απεμπλοκή ή η ριζική μείωση της εμπλοκής των ΑΕΙ της ημεδαπής από τη διαδικασία αναγνώρισης, αφού η εξέταση μαθημάτων σε αυτά είτε δεν θα είναι αναγκαία είτε θα περιορίζεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις.
- (ε) Η πρόσβαση στην παραγωγική διαδικασία ικανού αριθμού νέων επιστημόνων χωρίς ιδιαίτερες καθυστερήσεις.
- (στ) Η άρση του αισθήματος πικρίας και αδικίας που συχνά νιώθουν πολλοί πολίτες, επειδή δεν αναγνωρίζεται η ειδικότητα που έχουν αποκτήσει μέσω των σπουδών τους.

Για τους τίτλους που απονέμονται από ΑΕΙ κρατών-μελών της ΕΕ ακολουθεί ξεχωριστή πρόταση, λόγω των Οδηγιών της οι οποίες έχουν ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο.



#### 5.2.4. Αναγνώριση τίτλων ΑΕΙ κρατών-μελών της Ε.Ε.

Η μέσω του ΠΔ 165/2000 ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 89/48, η οποία τροποποιήθηκε από την Οδηγία 01/19/ και με την οποία έχει υποχρέωση η Ελλάδα ως κράτος-μέλος να συμμορφωθεί το αργότερο πριν από την 1η Ιανουαρίου 2003, καθώς και η λειτουργία του Συμβουλίου Αναγνώρισης Επαγγελματικής Ισοτιμίας Τίτλων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΣΑΕΙΤΤΕ) κρατών-μελών της ΕΕ δημιουργούν νέα δεδομένα στη δυνατότητα των πολιτών να επιτύχουν την αναγνώριση των τίτλων σπουδών αλλοδαπής που κατέχουν, προκειμένου να διασφαλίσουν την πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας.

Το μείζον πλεονέκτημα που προκύπτει από τα δεδομένα αυτά για το ΔΙΚΑΤΣΑ είναι ότι δυναμικά το απαλλάσσει από την αρμοδιότητα αναγνώρισης, με ακαδημαϊκά κριτήρια, τίτλων ΑΕΙ που λειτουργούν σε κράτη-μέλη της ΕΕ, εκτός από τις περιπτώσεις εκείνες όπου τα κριτήρια αυτά είναι απαραίτητα για σκοπούς διαφορετικούς από τη διασφάλιση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας, όπως π.χ. η συνέχιση σπουδών σε άλλο κράτος-μέλος της Ένωσης. Με την εξαίρεση, λοιπόν, των έξι επαγγελματιών υγείας και των αρχιτεκτόνων, για τα οποία δεν χρειάζεται καμία διαδικασία αναγνώρισης, λόγω της ύπαρξης ειδικών Οδηγιών της ΕΕ για το θέμα αυτό, η αναγνώριση των τίτλων που προκύπτει από τη διαδικασία την οποία καθορίζει το ΠΔ 165/2000 αρκεί από μόνη της για να εξασφαλίσει την πρόσβαση στην αγορά εργασίας και δεν απαιτεί παράλληλη ή προηγούμενη προσφυγή για αναγνώριση από το ΔΙΚΑΤΣΑ, το οποίο η ολομέλεια του ΣτΕ (3457/1998) έχει αμετάκλητα αναγνωρίσει ως αρμόδιο για την αναγνώριση τίτλων σπουδών για ακαδημαϊκούς σκοπούς.

Μια τέτοια εξέλιξη θα λειτουργούσε και πάλι ευεργετικά για το ΔΙΚΑΤΣΑ, εφόσον θα συνέβαλε στη σημαντική μείωση του όγκου εργασίας του, χωρίς σε καμία περίπτωση να μειώσει την αποφασιστικού χαρακτήρα λειτουργία του στον χώρο της ακαδημαϊκής αναγνώρισης των τίτλων σπουδών της αλλοδαπής.

Για να λειτουργήσει απρόσκοπτα αυτός ο διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ του ΔΙΚΑΤΣΑ (αναγνώριση για ακαδημαϊκούς σκοπούς) και του ΣΑΕΙΤΤΕ (αναγνώριση για πρόσβαση στην αγορά εργασίας), απαιτείται πληρέστερη ενημέρωση των πολιτών από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας σχετικά με τις αρμοδιότητες του κάθε φορέα. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά το ΣΑΕΙΤΤΕ, απαιτείται η σαφής κατοχύρωση του Συμβουλίου ως οργάνου που, σύμφωνα με τις επιταγές της Οδηγίας 89/48, είναι το μόνο αρμόδιο να προβεί στην επαγγελματική αναγνώριση τίτλων σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εκδιδόμενων από ΑΕΙ κρατών-μελών της ΕΕ, προκειμένου η αναγνώριση αυτή να χρησιμοποιηθεί για την εξασφάλιση πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Με άλλα λόγια, στην περίπτωση της αναγνώρισης επαγγελματικής ισοτιμίας δεν θα απαιτείται πρόσθετη παρέμβαση του ΔΙΚΑΤΣΑ.

#### 5.2.5. Συμμόρφωση με δικαστικές αποφάσεις

Όπως κάθε δημόσιος φορέας έτσι και το ΔΙΚΑΤΣΑ έχει υποχρέωση άμεσης συμμόρφωσης με τις δικαστικές αποφάσεις. Η διοίκηση και τα όργανα του ΔΙΚΑΤΣΑ οφείλουν να εφαρμόζουν άμεσα τις αποφάσεις του ΣτΕ, όπως επιτάσσει το Σύνταγμα. Η εφαρμογή αυτή πρέπει να έχει ουσιαστικό χαρακτήρα και να λαμβάνει υπόψη το διατακτικό που διέπει τις σχετικές αποφάσεις της δικαιοσύνης, και όχι απλώς τυπικό χαρακτήρα, ο οποίος, προκειμένου να παρακάμψει το πρόβλημα που δημιουργεί η δικαστική απόφαση, που παίρνει τη μορφή της έκδοσης νέας πράξης χωρίς να διαφέρει από την ακυρωθείσα.





#### 5.2.6. Επαρκής αιτιολόγηση διοικητικών πράξεων

Ένα από τα προβλήματα που έχει διαπιστώσει ο Συνήγορος του Πολίτη σε ό,τι αφορά στο ΔΙΚΑΤΣΑ είναι ότι συχνά οι αποφάσεις του ΔΣ του δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένες. Αυτό ισχύει ειδικότερα στις οιοιεί κανονιστικού περιεχομένου αποφάσεις του ΔΣ που άπτονται ζητημάτων ευρύτερης σημασίας και θεμάτων γενικής εφαρμογής. Είναι δε γεγονός ότι το ΣτΕ έχει σε αρκετές περιπτώσεις ακυρώσει αποφάσεις του ΔΣ του Κέντρου γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο.

Εκτός όμως από την υποχρέωση συμμόρφωσης που προκύπτει από τις σχετικές γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου και από τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (άρθρο 17), η επαρκής αιτιολόγηση των αποφάσεων του ΔΣ του Κέντρου θα συμβάλει ουσιαστικά στην αυξημένη διαφάνεια των διαδικασιών του, στη βελτίωση της εικόνας του, ως τμήματος μιας σύγχρονης δημόσιας διοίκησης, και στη νομιμοποίησή του στα μάτια των πολιτών.

#### 5.2.7. Απόδειξη πραγματοποίησης σπουδών εξ ολοκλήρου στο εξωτερικό

Το πρόβλημα έχει ανακύψει αφενός από την αναζήτηση από πλευράς του ΔΙΚΑΤΣΑ τρόπων συλλογής αποδεικτικών στοιχείων ικανών να τεκμηριώσουν ότι η παρακολούθηση και η εξέταση των κατόχων σπουδών τίτλων της αλλοδαπής πραγματοποιήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών στην έδρα του ΑΕΙ της αλλοδαπής και αφετέρου από την άρνηση για διαφόρους λόγους ορισμένων από αυτά (γαλλικών κυρίως) να χορηγήσουν ορισμένα από τα ζητούμενα στοιχεία. Η αδυναμία επίλυσης του προβλήματος οδήγησε το ΔΣ του Κέντρου στην απόφαση να διακόψει την εξέταση αιτήσεων για αναγνώριση τίτλων που έχουν απονεμηθεί από τα εμπλεκόμενα ΑΕΙ. Συγκεκριμένα, τα εν λόγω ΑΕΙ αρνούνται να βεβαιώσουν ότι οι κάτοχοι των οποίων οι τίτλοι σπουδών εκδόθηκαν από αυτά παρακολούθησαν μαθήματα και εξετάστηκαν στην έδρα τους καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών τους, επικαλούμενα είτε ότι η παρακολούθηση και η εξέταση δεν είναι υποχρεωτικές είτε ότι δεσμεύονται από άλλους λόγους.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να εξευρεθεί ο κατάλληλος τρόπος πιστοποίησης των απαραίτητων στοιχείων, ο οποίος να βασίζεται κυρίως στο ΔΙΚΑΤΣΑ αλλά ενδεχομένως να προκύπτει και από συνεργασία του Κέντρου με άλλες ελληνικές δημόσιες αρχές, έτσι ώστε να εξευρεθεί μια διαφανής, ορθολογική και αποτελεσματική διαδικασία αναγνώρισης των τίτλων σπουδών που εμπίπτουν στην επίμαχη αυτή κατηγορία. Η διαδικασία αυτή πρέπει να διασφαλίζει τα δικαιώματα των πολιτών οι οποίοι κατέχουν νόμιμους τίτλους σπουδών και να μην αδικεί εκείνους που πληρούν τις προϋποθέσεις για την αναγνώριση των τίτλων που απέκτησαν.

Επίσης πρέπει να εξευρεθεί συντομότερος και ασφαλέστερος τρόπος επικοινωνίας με τα ΑΕΙ της αλλοδαπής, αφού με την ισχύουσα πρακτική το ΔΙΚΑΤΣΑ καθυστερεί πολύ να αποστείλει τα σχετικά έγγραφα στα ΑΕΙ, με αποτέλεσμα ο συνολικός χρόνος της διαδικασίας αναγνώρισης να επιμηκύνεται.

#### 5.2.8. Χορήγηση αντιστοιχίας της δεκάβαθμης κλίμακας βαθμολογίας

Με βάση όσα περιέχονται στην ενότητα που αφορά τις προτάσεις για τη διαδικασία αναγνώρισης των τίτλων σπουδών της αλλοδαπής, το ζήτημα αυτό θα προκύπτει πλέον μόνο στις περιπτώσεις εκείνες για τις οποίες θα απαιτείται η προσφυγή στη διαδικασία παροχής αντιστοιχίας. Δηλαδή, σε σημαντικά μικρότερο αριθμό περιπτώσεων από ό,τι μέχρι σήμερα.



Με αυτά τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι υπάρχουν τα απαραίτητα στοιχεία, προτείνεται, σε κάθε περίπτωση και παράλληλα με τη βεβαίωση αναγνώρισης, να χορηγείται η βεβαίωση αντιστοιχίας της βαθμολογίας στη δεκάβαθμη κλίμακα που χρησιμοποιείται από τα ελληνικά ΑΕΙ, χωρίς να απαιτείται νέα αίτηση συνοδευόμενη από νέο παράβολο, πρακτική που προκαλεί μεγάλες χρονικές καθυστερήσεις. Η δυνατότητα αυτόματης παροχής θα βελτιωθεί σημαντικά με τη σταδιακή συλλογή έγκυρων πληροφοριών που θα ενταχθούν στην προτεινόμενη βάση δεδομένων.

Στις περιπτώσεις (α) τίτλων που έχουν εκδοθεί από ΑΕΙ κρατών-μελών της ΕΕ και αφορούν στα έξι επαγγέλματα υγείας και στους αρχιτέκτονες, οι οποίοι αναγνωρίζονται αυτόματα με βάση τα ΠΔ που έχουν εκδοθεί κατ' επιταγή των σχετικών Οδηγιών, αλλά και (β) τίτλων που έχουν αναγνωρισθεί από το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικής Ισοτιμίας Τίτλων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, προτείνεται, το ΔΙΚΑΤΣΑ, ύστερα από απλή αίτηση του ενδιαφερομένου, να χορηγεί εντός 10 ημερών τη σχετική βεβαίωση αντιστοιχίας της βαθμολογίας του προς αναγνώριση τίτλου εκφρασμένη στη δεκάβαθμη κλίμακα των ελληνικών ΑΕΙ. Με τον τρόπο αυτόν θα καταστεί δυνατή η χωρίς υπερβολικές καθυστερήσεις συμμετοχή των ενδιαφερομένων σε διαδικασίες πρόσληψης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2190/1994, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

#### 5.2.9. Τίτλοι σπουδών της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας

Η αβεβαιότητα που εδώ και σχεδόν μια δεκαετία περιβάλλει το καθεστώς αναγνώρισης των τίτλων σπουδών που εκδόθηκαν από ΑΕΙ της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας πρέπει να αντιμετωπιστεί. Είναι προφανές ότι η οποιαδήποτε πιθανή λύση απαιτεί συνεργασία με το ΥΠΕΞ. Δεν επιτρέπεται, όμως, να διαιωνίζεται η κατάσταση οιοσδήποτε ομηρίας στην οποία έχουν εκ των πραγμάτων περιέλθει, χωρίς δική τους υπαιτιότητα, έλληνες πολίτες, λόγω της αδυναμίας της ελληνικής πολιτείας να εξεύρει λύση στο ζήτημα αυτό για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η προσφάτως διαφαινόμενη κινητικότητα στο θέμα της ονομασίας αυτού του κράτους εγείρει την πιθανότητα της δημιουργίας ενός κλίματος ευνοϊκού για την επίλυση του ζητήματος της αναγνώρισης των σχετικών τίτλων.

Ακόμη όμως και στην περίπτωση που το υπάρχον καθεστώς παραταθεί, είναι επιτακτικό να αναζητηθεί βιώσιμη και ευπρεπής λύση που να εμπίπτει στη λογική του. Ο Συνήγορος του Πολίτη αναγνωρίζει ότι η επίλυση του ζητήματος συναρτάται με τη διευθέτηση ευρύτερων και πολιτικά σημαντικών θεμάτων που απαιτούν λεπτούς χειρισμούς. Θεωρεί παρά ταύτα ότι η πολιτεία οφείλει να αναζητήσει τρόπους αποτελεσματικής αντιμετώπισής του, μέσα από μια σειρά εξειδικευμένων επί μέρους παρεμβάσεων εστιασμένων στα συγκεκριμένα προβλήματα που εγείρει η κάθε αναφορά. Η τυχόν επίλυση του ζητήματος αυτού θα συμβάλει επίσης και στη άρση μιας πράξης σοβαρότατης κακοδιοίκησης, η διαιώνιση της οποίας ενέχει τον κίνδυνο να εκθέσει τη χώρα διεθνώς.

## 6. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στόχος της παρούσας έκθεσης είναι να συμβάλει (α) στην επαναοριοθέτηση της αποστολής του ΔΙΚΑΤΣΑ, η οποία θα επιτρέψει στο Κέντρο να λειτουργήσει με επάρκεια ως κεντρικός μηχανισμός ακαδημαϊκής αναγνώρισης τίτλων σπουδών της αλλοδαπής στην Ελλάδα, και (β) στη βελτίωση της λειτουργίας των διοικητικών του μηχανισμών.



Η επαναοριοθέτηση νοείται σε δύο κύρια επίπεδα: το πρώτο αφορά στην απαλλαγή του ΔΙΚΑΤΣΑ από λειτουργίες που δεν άπτονται αυτής της απόλυτης ειδικότητάς του και που μπορούν να ανατεθούν σε άλλα όργανα της πολιτείας, τα οποία με βάση τις ισχύουσες διατάξεις λειτουργούν παράλληλα με αυτό αλλά εξυπηρετούν ποιοτικά διαφορετικούς σκοπούς. Κατ' εξοχήν παράδειγμα τέτοιου οργάνου αποτελεί το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικής Ισοτιμίας Τίτλων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης κρατών-μελών της ΕΕ (ΣΑΕΙΤΤΕ), στόχος του οποίου είναι η επαγγελματική αναγνώριση τίτλων σπουδών της αλλοδαπής, προκειμένου να διευκολύνεται η πρόσβαση των κατόχων τους στην αγορά εργασίας.

Το δεύτερο επίπεδο στόχο έχει να διαχωρίσει συστηματικά και με σαφήνεια τη διαδικασία απονομής της ισοτιμίας από αυτήν της αντιστοίχισης και να περιορίσει την τελευταία μόνο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις.

Σε συνδυασμό με τις προτάσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση της λειτουργίας των διοικητικών μηχανισμών του Κέντρου, η επαναοριοθέτηση που προτείνει ο Συνήγορος του Πολίτη, με βάση την αποκτηθείσα εμπειρία που προκύπτει από τη διερεύνηση ικανού αριθμού αναφορών πολιτών, στόχο έχει να συμβάλει στην ουσιαστική αναβάθμιση του ΔΙΚΑΤΣΑ και να του επιτρέψει να ανταποκριθεί με επάρκεια στην αποστολή του, χωρίς τα συσσωρευμένα προβλήματα, τα οποία υπό το παρόν καθεστώς λειτουργίας του ταλανίζουν για υπερβολικά μεγάλο χρονικό διάστημα το προσωπικό του, την εκάστοτε διοίκησή του, τους συνεργαζόμενους με αυτό πανεπιστημιακούς και, πάνω απ' όλα, τους πολίτες.

Αποψη του Συνηγόρου του Πολίτη είναι ότι η ενδεχόμενη πραγμάτωση των στόχων αυτών εκ των πραγμάτων θα αυξήσει ουσιαστικά την αποτελεσματικότητα και την αξιοπιστία του ΔΙΚΑΤΣΑ και θα του επιτρέψει να λειτουργήσει ως φορέας πρακτικών που προσιδιάζουν σε μια σύγχρονη δημόσια διοίκηση. Μακροπρόθεσμα, μια τέτοια εξέλιξη θα του παράσχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει τη συσσωρευμένη του γνώση και να αντιμετωπίσει ακόμη και το ενδεχόμενο της διεύρυνσης της αποστολής του και της επιπλέον λειτουργίας του ως μηχανισμού έγκυρης πληροφόρησης, ικανού να συμβάλει στη μεταφορά τεχνογνωσίας από την αλλοδαπή, σε ό,τι αφορά στη δομή, την οργάνωση και τη λειτουργία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Κάτι τέτοιο αναμφίβολα θα συμβάλει στην αναβάθμιση του κύρους του και θα καταστήσει δυνητικά ευχερέστερη την προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού επιστημόνων υψηλού επιπέδου στα όργανα λήψης των αποφάσεων του Κέντρου.